БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 92 (4984)
Воскресенье
Майн
5
1946 он

Сэн 20 мүнгэн.

Советскэ Союзай ажалшад! Дайн сэрэгээр ушаруулагдаһан шархануудые түргэнөөр эдэгээе, ажаүйлэдбэри ба хүдөө ажалые һэргээн бодхоожо, дайнай урда тээхи хэмжээһээнь үлүү гаргая! Шэнэ табанжэлэй түсэбые дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын тулада бүхы хүсэеэ гаргая!

(ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Майн 1-эй уряалнуудһаа)

Гүрэнэй урьһаламжа захилгые эмхитэйгээр үнгэргэе!

СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ гүрэнэй урьһаламжа гаргаха тухай ССР Союзай Министрнүүдэй Совэдэй тогтоол үсэгэлдэр манай газетэдэ тунхаглагдаба. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайн һүүлээр манай оронойарадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ хэрэгтэ энэ урьһаламжа айхабтар ехэ удхэ шанартай байна.

Советскэ арадай Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайн сэрэгэй манай хүсэн түгэс илаа таар дүүрэһэн сагһаа хойшо нэгэ жэл үнгэрбэ. Нүхэр Сталинай уряагаар хэдэн миллион советскэ арад зон Эхэ ороноо хамгаалгаар бодоһон байна. Хатуу шанга байлдаануудта, угаа ехэ гарза хохидолдо орожо байжа, советскэ арад болбол немецко-фашистскэ булимтарагшадые бута сохин һалгааһан, социалистическэ Эсэгэ ороноо хамгаалһан, өөрынгөө ажабайдал, эрхэ сүлөө болон бэеэ даанхай байдалые аршалһан, Европын дарлагдаһан арадта эрхэ сүлөөгөө олохо ябадалдань туһа һэн байха юм.

Түүхэ домогто үзэгдөөгүй энэ агууехэ илалта хадаа большевистскэ партиин ба агууехэ Сталинай сэсэн мэргэн удхабарин доро манай советскэ оронойэдибхитэй хамгаалгада урид налан бэлэдхэһэнэй эсэстэ туйлагдаа. Илалтын гол зэбсэг хадаа сталинскэ табанжэлнүүдэй онуудта, манай оронойажахын ба культурна ургалтын жэлнүүдтэ бэрхэжүүлэгдэһэн байха юм. Түрүү зэргын техникэ болон түхеэрэлгээр хангагдаһан олон тоото фабрика ба заводууд, шахта, электростанцинууд богонихон саг соо баригдаһан байна. Сталинскэ табанжэлнүүдэй онуудта советскэ гүрэнэй ба экономическа хүсэн шадалай гүн ехэ үндэһэ һуури табигдаһан байха юм.

Дайнай эхиндэ манай Эхэ орон болбол дайсаниие зэбсэг түгэлдэрөөр угтаха, өөрынгөө эрхэ сүлөө болон бэеэ даанхай байха ябадалые аршалан хамгаалхын тула хэрэгтэй материальна арга-боломжонуудтай байгаа.

Дайн сэрэг болбол СССР-эй арадай ажахын хүгжэлтэ зогсоогоогүй. Гансал дайсанай добтолгодо дайрагдаһан онуудта манай ажахын хүгжэлтэ саг зуура таһалдаһан байна. Советскэ Союзай индустри болбол дайн сэрэгэй жэл үүдтэшье хэлбэрилтэгүй ургажа байһан юм. Шэнэ металлургическа ба машино-бүтээлгын заводууд, түрһэнэй хүсэтэ предприятинууд, шэнэ электростанцинууд хүдэлмэри эжэ захалһан байна.

Сталинскэ табанжэлнүүдэй онуудта ба дайн сэрэгэй үедэ байгуулагдаһан айхабтар ехэ материальна зөөри хэрэгсэлэн үдтэ түшэглэн манай Эхэ орон болбол дайсаниие бута сохиходо хэрэгтэй бүхы шухала юумэнүүдээр Улаан Армияа таһалгарягүй хангажа байһан юм. Энэ хэрэгтэ гүрэнэй урьһаламжанууд тон ехэ үүргые дүүргэжэ шадаһаниинь эли.

Манай социалистическэ гүрэн болбол дайн сэрэгһээ улам ехэ хүсэтэйгөөр гаража, манай арад зон большевистскэ партиие тойрон, өөрынгөө сэсэн мэргэн вождь нүхэр Сталиниие тойрон үшөө нягтаар жагсаһан байна.

Гитлеровскэ Германиие ба империалистическэ Японие бута сохиһоной һүүлээр манай орон дотор амгалан ажабайдалай арга-боломжонууд бии болоһон, арадай ажахые ба культурые саашадань хүгжөөхэ зам нээгдэһэн байха юм. Дайн сэрэгэй ушаруулһан шархануудые түргэнөөр эдэгээхын түлөө советскэ арад үргэн зохеон байгуулха хүдэлмэри хэхэ ёһотой болоно. Хотонууд бэшэ мэдээнэй ёһоор, СССР-эй арадай ажахыда немецко-фашистскэ булимтарагшадай ушаруулһан гарза хохидолнууд 679 миллиард түхэригтэ хүрэнэ. Эдэ бүхые һэргээн бодхоохын түлөө бүхы хүсэеэ, бүхы зөөри хэрэгсэлээ элсүүлхэ ёһотойбди.

Энэ оной март соо СССР-эй Верховно Совэдэй хоёрдохи сесси дээрэ 1946—1950 онуудта СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ табанжэлэй түсэб батлагдаһан байна. Мүнөө манай арад зон түсэбые хэрэг дээрэ бэелүүлжэ эхэлэнхэй.

Майн 1-дэ гаргаһан нүхэр Сталинай приказ соо иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Манай оронойхүдэлмэришэн, таряашан ба интеллигенци болбол табанжэлэй түсэб ажа амидаралаймнай ашаг туһада тааралдаха дайшалхы программа мүн гэжэ хүлеэн угтаһан байха юм. Коммунистическэ парти түрүүтэй советскэ хүнүүд шэнэ табанжэлые имагтал гүйсэдхэхэ тэды бэшэ, харин үлүүлэн гүйсэдхэхын тулада хүсэ ба ажалаа гамнахагүй байһандань этигэжэ болоно».

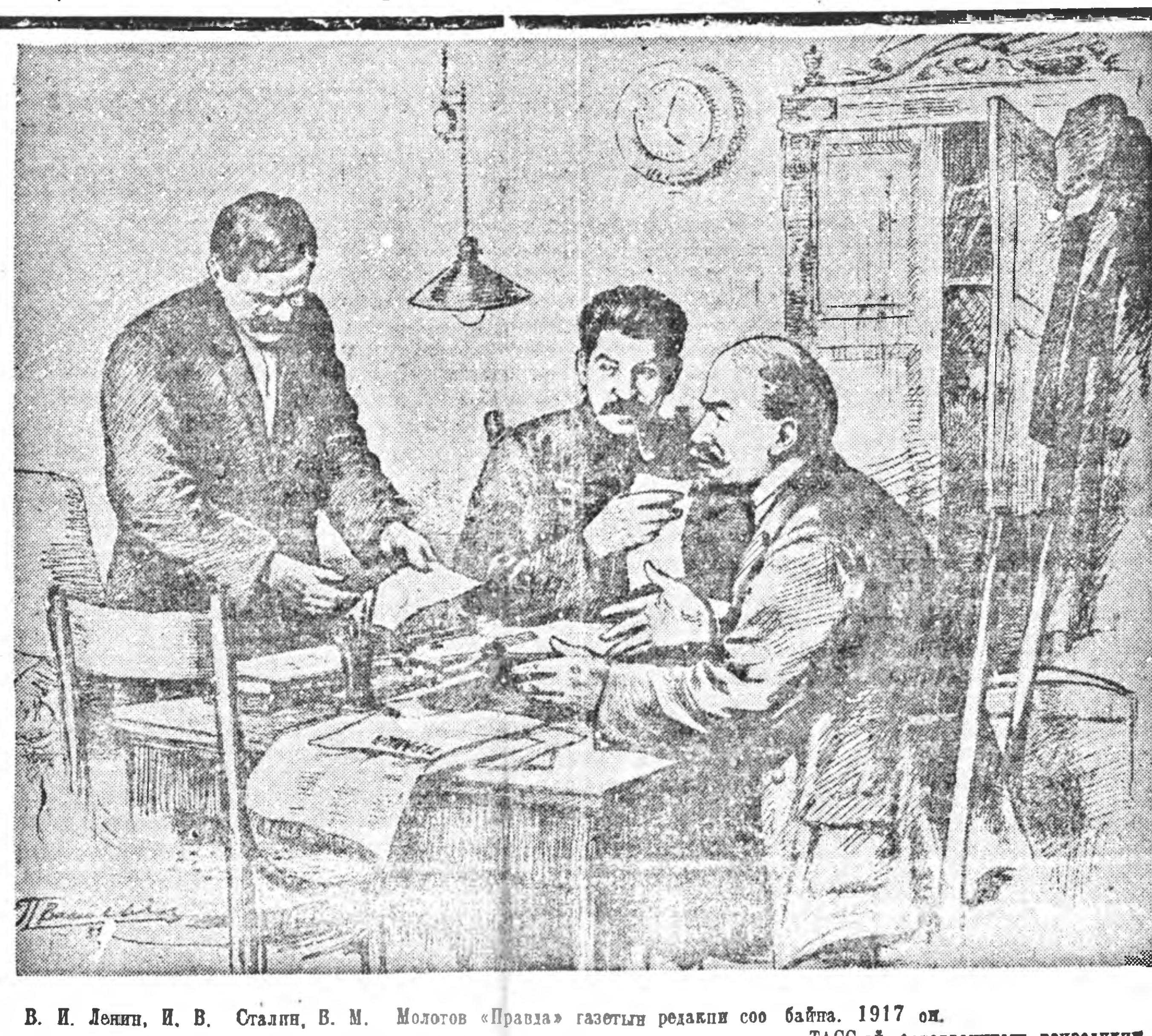
Дайн сэрэгэй жэлнүүдтэ урьһаламжаһаа ороһон мүнгэн зөөри хадаа Улаан Армиин дайшалхы хүсые шангадхаха ба дайсанаа бута сохихынь түлөө бүхы хэрэгтэй юумээр хангаха ябадалда зорюулагдадаг байһан юм. Манай арад дайнай жэлнүүдтэ урьһаламжа захилгада бултадаа хабаадалсадаг байгаа.

10 миллиард түхэригтэ гаргагдаһан 1942 оной Гүрэнэй Сэрэгэй Урьһаламжа 13,186 миллиард түхэригтэ тараагдаһан байгаа. Гүрэнэй Сэрэгэй Хоёрдохи Урьһаламжа 12 миллиард түхэригтэ хуваалагдаад, 20843 миллиард түхэригтэ захигдаа һэн. Гүрэнэй Сэрэгэй Гурбадахи Урьһаламжа 25 миллиард түхэригтэ хабаалагдаһан ба, 28,963 миллиард түхэригтэ захигдаһан байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ Гүрэнэй Сэрэгэй Дүрбэдэхи урьһаламжа ... миллиард түхэригтэ гаргагдаһан аад, 26,715 миллиард түхэригтэ тараагдаһан байгаа.

СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ Гүрэнэй Урьһаламжа гаргаха тухай правительствын тогтоолые манай республикын ажалшад халуунаар угтан абаад, урьһаламжа захилга хаа-хаанагүй ехэ дэбжэлтэтэйгээр ябажа байна.

Урьһаламжа гаргаха тухай правительствын тогтоолые радиогоор шагнаһанай һүүлээр хэдэхэн час болоод лэ Улан-Удэ город соо 15848 мянган түхэригтэ захигдаба. № 5 столовын хүдэлмэрилэгшэд салин хүлһэнһөө 179 процентэ облигаци захижа, түрүү зэргэдэ ябана. Сэлэнгын аймагай Тамчын сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозой член Б. Тубчинов гэгшэ 5 мянган түхэригтэ урьһаламжа бэшүүлээд, сэбэр мүнгөөр оруулба. Тус аймагай Коминтерней нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд урьһаламжа захилгые 3 час соо дүүргэжэ, бүгэдэнь сэбэр мүнгөөр үгэһэн байна.

Манай Эхэ оронойулам саашадаа сэсэглэн һалбаржа, һайхан болохынь түлөө бүгэдөөрөө урьһаламжа захилгые амжалтатайгаар үнгэргэе!

В. И. Ленин, И. В. Сталин, В. М. Молотов «Правда» газетын редакци соо байна. 1917 он.
ТАСС-эй фотохроникын репродукци.

Гүрэнэй урьһаламжые бүгэдөөрөө, нэгэ хүн шэнгеэр захижа абая!

СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ урьһаламжые Бурят-Монголой ажалшан арад захижа байна

СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ шэнэ урьһаламжа гаргаха тухай правительствын мэдээсэлые ба СССР-эй финансын Министр нүхэр Зверевэй үгые дуулаһанайнгаа һүүлээр гүрэнэй кредитын ба нөөсэлгын хэрэгтэ туһалха комиссиин гэшүүд шэнэ урьһаламжа захилгые эрхилхын түлөө нөөсэлгын кассада тон олоороо суглараба.

Улан-Удэ городой эмхизургаанууд ба предприятинууд дээгүүр шэнэ урьһаламжа захилга гайхамшагта эршэмтэйгээр ябуулагдажа, майн 3-ай һүниин 24 час болтор 6966 мянган түхэригтэ захигдаһан байба. (Үнгэрэгшэ жэлдэ энэ сагта 6808 мянган түхэригтэ урьһаламжа захигдаад байһан юм). Урьһаламжа захилгада 238 организацинуудһаа 7542 хүдэлмэришэд ба албахаагшад хабаадуулагдаһан байба.

4106 мянган түхэригтэ урьһаламжа захиһан Городской район городой районуудай дунда түрүүлэн ябана. Заводской районой коллективүүд—1691 мянган түхэригтэ, Түмэрзамай районой коллективүүд 1033 мянган түхэригтэ, Пригородно районой коллективүүд—136 мянган түхэригтэ урьһаламжа захиба.

Городской районой организацинуудай дунда урьһаламжа захилтые 46 организацинуудай коллективүүд түгэс дүүргэһэн ба тэдэнэр болбол һарынгаа салин хүлһэнэй фондһоо дээшэ, 115-һаа 179 процент хүртэр урьһаламжа захиһан байнад 52 хүдэлмэришэдһөө бүридэһэн № 5 столовын коллектив һарын салин хүлһэнэй фондтой жэшээлбэл шэнэ урьһаламжые 179 процент захиһан байна. Мүн тэрэшэлэн Радиоузелай, Союзунивермагай, советскэ уранзохёолшодой Союз, Автотракторсбыт ба бусад коллективүүд һарынгаа салин хүлһэнэй тооһоо нилээд ехээр дээшэлүүлэн урьһаламжа захиба.

Сэлэнгын колхозуудаар

НОВО-СЕЛЕНГИНСК. (Телефоноор абтаба). Аймагай ажалшад СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ гүрэнэй урьһаламжа гаргаха тухай СССР-эй финансын Министр нүхэр А. Зверевэй элидхэлые ехэ хүндэтэйгээр угтаба.

Мүнөө хаа хаанагүй митингнүүд ба суглаанууд үнгэргэгдэжэ, аймагай ажалшадай эдибхитэй хабаадалгатайгаар урьһаламжа захилга эхилбэ.

Урьһаламжа гаргаха тухай мэдээсэлые радиогоор дамжуулһанай һүүлээр һүниин 3 часай турша соо аймагай 1700 колхознигууд 380.000 түхэригтэ урьһаламжа захяад, 250.000 түхэриг сэбэр мүнгөөр оруулба.

Мүн тэрэшэлэн аймагай эмхи зургаанудай ба предприятинуудай хүдэлмэришэд болон албахаагшад 650000 түхэригтэ урьһаламжа захиба.

Тамчын сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй эдибхитэй хабаадалгатайгаар митинг үнгэргэгдэбэ. Энэ митингдэ хабаадалсаһан 195 колхознигууд 60.500 түхэригтэ урьһаламжа бэшүүлжэ, 58.000 түхэриг сэбэр мүнгөөр оруулаа.

Тус колхозой эрхим хонишон нүхэр Б. Тубчинов шэнэ гараһан урьһаламжые һаа шааха зуураа 5000 түхэригтэ урьһаламжа захижа бултыень сэбэр мүнгөөр оруулба. Мүн тэрэшэлэн гурбан хүбүүдээ Улаан Армида эльгээһэн нүхэр Х. Дамбаева гэгшэ 2500 түхэригтэ урьһаламжа бэшүүлжэ 2000 түхэригынь сэбэр мүнгөөр оруулһан байна. Тус колхозой хонинойтоварна фермын отарые даагша нүхэр Б. Соктоев гэгшэ 2000 түхэригтэ урьһаламжа бэшүүлж фермынгээ хонишодые мүрысөөндэ урялба.

Загастайн сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой 65 гэшүүд майн 3-ай һүниин 11 часта 26000 түхэригтэ бэшүүлһэн байна.

Энэ колхозой полевой бригадир нүхэр В. Гомбоев гэгшэ: „Минии нөөсэлөө үгтэһэн мүнгэн манай Эхэ оронойажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ хэрэгтэ туһа болог» гэжэ мэдүүлээд, 5000 түхэриг сэбэр мүнгөөр оруулба. Мүн тэрэшэлэн колхозой партийна эхин организациин секретарь нүхэр Д. Цыдыпов, барилгын бригадын бригадир нүхэр Д. Цыденов ба бусад 5000 түхэригтэ бэшүүлжэ, барандаа сэбэр мүнгөөр оруулһан байна.

Гельмагэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд 50900 түхэриг, „Улаан-Тэмник" гэжэ колхоз 35200 түхэриг сэбэр мүнгөөр оруулбад.

Мүнөө аймагай колхозуудаар ба эмхи зургаануудаар шэнэ урьһаламжые захилга угаа эдибхитэйгээр үргэлжэлһөөр.

25.000 түхэригтэ бэшүүлээд, мүнгэеэ оруулба

Сельсовет соогоо түрүү ябаһанайнгаа түлөө 10 жэлэй турша соо Иволгын сельсоведэй Улаан туг барижа ябаһан Сталинай нэрэмжэтэ колхозойхид үглөөнэй үүр хираанһаа правлени соогоо сугларжа эхилбэ.

7 часта митинг нээгдэбэ. Колхозой түрүүлэгшэ Идамовай митинг нээһэнэй һүүлээр, парторг Шойдон Гармажапов болбол СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ урьһаламжа тухайда элидхэл хэбэ.

Шагнажа байһан колхознигууд энэ мэдээсэлые ехэ баяртайгаар угтаа. Манай Улаан Армиин агууехэ илалтанууд ба Эхэ оронойнгоо хүгжэлтэ тухай үгэнүүдые тэдэнэр нэрьемэ альга ташалгаар гэмдэглэһэн байна.

Элидхэлшын һүүлээр үбгэн колхозник Шираб Дармаев үгэ абажа, 800 түхэригтэ урьһаламжа бэшүүлээд, бүхы мүнгыень тэндээ байгаад оруулба.

Колхозой түрүүлэгшэ Пурбо Идамов, колхознигууд Дамба Будажапов, Очир Надмитова ба бусад мянга-мянган түхэригөөр бэшүүлжэ, бүхы мүнгыень баһал хуу оруулаа.

Хоёр часай хугасаа дотор Сталинай нэрэмжэтэ колхозойхид бултадаа урьһаламжа бэшүүлһэн байгаа. Тиигэжэ, колхоз дээрээ 25.000 түхэригтэ бэшүүлээд, бултыень тэрэ сагта түлэжэ дүүргэбэ.

В. ИВОЛГИН.

Хориин аймагта

СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ гүрэнэй урьһаламжые гаргаха тухай СССР-эй финансын министр нүхэр А. Зверевэй элидхэл дууламсаараа аймагай ажалшад гаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр шэнэ гараһан урьһаламжые захижа эхилбэ.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд 25 мянган түхэригтэ, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд 15 мянган түхэригтэ, „Дружба" гэжэ колхозой гэшүүд 13 мянган түхэригтэ „Путь Сталина"—11 мянган түхэригтэ; Ждановай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд 22800 түхэригтэ урьһаламжа захиһан байна.

Ждановай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Цыденов болбол 1000 түхэригтэ, нүхэр Жамьянов 1000 түхэригтэ, Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай инвалид нүхэр Данзанов 1000 түхэригтэ урьһаламжые захижа, бултыень сэбэр мүнгөөр оруулба.

Тус аймагай колхозуудаар ба эмхи зургаануудаар ажалшадай эдибхитэй хабаадалгатайгаар урьһаламжа захилга үргэлжэлһөөр.

358 мянган түхэриг сэбэр мүнгөөр оруулагдаба

Манай арюун нангин Эхэ оронойсэрэгэй ба экономическа хүсэ шадалые улам бүхэжүүлхэ зорилготойгоор гаргагдаһан СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ гүрэнэй урьһаламжа Закаменай аймагай бүхы ажалшад угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр захижа байна. Тус урьһаламжые гаргаха тушаа правительствын тогтоолой радиогоор дамжуулагдаһанай һүүлээр хэдэхэн часай туршада аймагай ажалшад 811 мянган түхэригтэ захяад, тэрэ дары 358 мянган түхэригынь сэбэр мүнгөөр оруулба.

Урьһаламжые захиха ябадал аймагай колхозуудаар, МТС болон эмхи зургаануудаар айхабтар эмхитэйгээр үргэлжэлһөөр байна.

СИДОРЫЧЕВА.

Большевистскэ хэблэлэй Үдэр

Үзэгдөөгүй ехэ дайн сэрэгэй дүүрэһэнэй һүүлээр амгалан тайбан байгуулалтын оршон байдалда советскэ арад 1946 оной хэблэлэй Үдэрые тэмдэглэжэ байна. Манай большевистскэ хэблэл болбол гансал ниитын пропагандист ба агитатор тэды бэшэ, мүн ниитын эмхидхэлшэ байха ёһотой гэжэ Ленин—Сталинай партиин табиһан тон харюусалгатай ба хүндэтэй зорилгонуудые советскэ хэблэл газетэнүүд дүүргэжэ байха юм.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайн болбол советскэ хэблэлһээ онсо оршэтэй ба дайшалхы хүдэлмэри эрэһэн байгаа. Коммунистическэ партиин агууехэ вождьнор—Ленин ба Сталинай бии болгоһон большевистскэ хэблэлэй заншалнууд тус ехэ хүдэлмэреэ дүүргэхэ ябадалдань манай газетэнүүдтэ туһалба. 1912 оной майн 5-да Ленинэй заабаряар нүхэр Сталинай байгуулһан „Правдын" гараһан тэрэ сагһаа хойшо большевистскэ хэблэл һонин хадаа эрид хурса сурталтай, арад зоной ашаг туһада үнэн сэхэ байһан шанараа нарин нангинаар сахижа ябадаг байха юм.

Хэблэл болбол олон ниитэ арад зоной дунда партиин политическэ хүдэлмэреэ ябуулха центрынь байха ёһотой. Тиигэжэ манай хэблэл газетэнүүд советскэ арадай түүхэдэ үзэгдөөгүй ехэ дайнай илалтанууд ба ажалай амжалтанууд тухай зүрхэнэй доһолмо халуун хурса үгэнүүдые олон миллион ажалшадта хүрэжэ үгэнэ. Ажалшан арадай дунда большевистскэ уряа түгээжэ, хэблэл газетэ болбол советскэ патриотизмын халуун мэдэрэлнүүдые, СССР-эй бүхы арадуудай хоорондохи арюун нангин ахадуугай хани барисаае хүмүүжүүлнэ.

Мүнөө, амгалан тайбан байдалай оршон байдалда, советскэ арадай үмэнэ айхабтар ехэ зорилгонууд табигдаба.

Нүхэр Сталин өөрынгөө Майн Нэгэнэй приказ соо иигэжэ хэлэнэ:

„Советскэ Союз дайнай дүүрэхэлээр амгалан тайбан социалистическэ байгуулалтадаа ороо. Советскэ хүнүүд болбол дайн сэрэгээр таһалдуулагдаһан амгалан сагай зохёохы ажалда согтой залит йгээр орбо.

Советскэ Союзай Верховно Совэдэй абаһан 1946—1950 онуудта СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ табанжэлэй түсэб тухай Хуули гээшэ манай Эхэ оронойүйлэдбэрилгын хүсэнүүдэй саашадаа ургаха ябадалда, Энэ оронаймнай экономическа хүсэн шадалай ургаха хэрэгтэ, тэрээнэй материальна тэнюун байдалай ба соёл культурын дебжэлтэдэ шэнэ перспективэнүүдые нээжэ үгэнэ".

Эдэ перспективэнүүдые бэелүүлхэ ябадалда манай советскэ хэблэл газетэнүүд айхабтар ехэ ажал хэхэ байһаниинь элитэ. Хамагай түрүүн, шэнэ Сталинска табанжэлэй угаа ехэ түсэб хараануудые олон түмэн арад зоной урда дэлгэжэ харуулха, шэнэ табанжэлые гүйсэдхөөд байхада манай советскэ гүрэн ямар ехэ хүсэтэй держава болохо байһые ойлгсотой ба уран үгөөр хөөрэжэ үгэхэ тон шухала. Сталинска табанжэлэй айхабтар ехэ зорилгонуудые амжалтатайгаар үлүүлэн дүүргэхэ хэрэгтэ бүхы хүдэлмэришэн, таряашан ба интеллигенциин эрмэ хүсэ, эрдэм шадабарииие элсүүлхые хойноһоо манай хэблэл газетэнүүд оролдожо, социалистическэ мүрысөөнэй сог залиие үшөө хурсаар бадаруулха үялгатай.

„Манай оронойхүдэлмэришэн, таряашан ба интеллигенци болбол табанжэлэй түсэб ажа амидаралаймнай ашаг туһада тааралдаха дайшалхы программа мүн гэжэ хүлеэн угтаһан байха юм.

Коммунистическэ парти түрүүтэй советскэ хүнүүд шэнэ табанжэлые имагта гүйсэдхэхэ тэды бэшэ, харин үлүүлэн гүйсэдхэхын тулада хүсэ ба ажалаа гамнахагүй байһандань этигэжэ болоно" (СТАЛИН).

Манай республикын хэблэл газетнүүдые абажа үзэхэдэ, уншагшадай улам ургажа байгаа эрилтэнүүдһээ нилээдгүй гээгдэжэ ябана гэхэдэ болоно. Иимэгээ, манай эй агуулай газетэнүүд шэнэ табанжэлэй түсэбые арад ниитэдэ ойлгуулха хүдэлмэреэ муугаар ябуулна.

Малажал ба хабарай тарилга болбол манай газетэнүүдэй шухала темэнүүд байна гээшэ. Малай түл абалгые һайнаар үнгэргэхэ, хабарай бэлшээриие зүбөөр эмхидхэхэ, Сталинска табанжэлэй түрүүшын тарилгые һаһа саг соонь ба шанар һайнтайгаар хэхэ гээшэ мүнөө тон шухала. Манай газетэнүүд болбол бүхы хүдөө-ажалай хүдэлмэринүүдые эрхимээр үнгэргэхэ, үндэр ургаса абахын хойноһоо колхознигуудай тэмсэлые бодото дээрэ толгойлхо, ажаүйлэдбэриин түс бүхэниие нарин нягтаар дүүргэжэ байха ябадалнуудта олониитын ажалшан арадые элсүүлхэ зэргэтэй. Илангаяа хүдөө ажалай ба ажаүйлэдбэриин түрүүшүүлэй дүй дүршэлые үргэнөөр нэбтэрүүлжэ, ажалай шэнэ шэнэ арга методуудые дэлгэрүүлжэ олоной шадабари болгохо, социалистическэ мүрысөөе хаа-хаанагүй эршэдхэн хүтэлбэрилхэ зайлашагүй.

Шэнэ Сталинска Табанжэлэй түсэбөөр ба нүхэр Сталинай Майн нэгэнэй приказаар арадай урда табигдаад байһан түүхэтэ ехэ зорилгонуудые гүйсэдхэхэ ябадалда большевистскэ хэблэл ехэхэн ба хүндэтэй үүргэ дүүргэхэ ёһотой. Ушар тиимэ дээрэһээ манай хэблэлэй хүдэлмэрилэгшэд болбол большевистскэ хэблэлэй Үдэртэ өөһэдынгөө хүдэлмэриин дутуу дундануудые хянан хаража, саашадаа улам һайнаар ажаллахын тангариг үгэхэ ушартай.

Мухаршэбэрэйхидэй эдибхи

Аймагай ажалшадай эдибхитэй хабаадалгатайгаар урьһаламжа захилга үнгэргэгдэжэ эхилбэ. Майн 3-ай һүниин 12 часай мэдээгээр аймагай эрэгтэй эмэгтэй колхознигууд 500 мянган түхэригтэ урьһаламжа захяад, 150 мянган түхэриг сэбэр мүнгөөр оруулба.

Аймагай эмхи зургаануудай ба предприятинуудай хүдэлмэришэд болон албахаагшад 150 мянган түхэригтэ урьһаламжа бэшүүлбэ.

„17-дохи партсъезд" колхозой гэшүүд 46 мянган түхэригтэ урьһаламжа захиба. Тэрэ тоодо правлениин түрүүлэгшэ Л. Калашников гэгшэ 3 мянган түхэриг сэбэр мүнгөөр оруулба.

Мүнөө аймагай ажалшадай дунда шэнэ гаргагдаһан урьһаламжые захилга угаа эдибхитэйгээр үнгэргэгдэжэ байна.

1946 оной майн 1

МОСКОВСКО ГАРНИЗОНОЙ СЭРЭГҮҮДЭЙ hАЙНДЭРЭЙ ПАРАД

Майн 1-дэ Москвада, Улаан Талмай дээрэ, Московско гарнизоной сэрэгүүдэй зашшал болоhон парад боложо, энэнь ажалшадай hайндэрэй демонстрациар дүүрэо, тэрээндэ хоёр миллионhоо дээшэ хүн хабаадаhан байха юм.

Москвамнай энэ парата майн нэгэнэй үглөөгүүр гайхамшаг hайхан байба. Үбгэн буурал Кремль дээрэ, олон мянган гэр байшангууд дээгүүр hайндэрэй тугууд намилзан мандаба. Үйлсэнүүд, талмайнууд, бульварнуудаар—гоё hайхан уряа зурагууд, плакатууд, паннонууд дэлгэгдэжэ, агууехэ советскэ арадай, илагша-арадай үнгэржэ гараhан ехэхэн ба алдарта зам тухай хөөрэжэ үгэнэ.

Дайнай hүүлэхи түрүүшын Май...

Баруун тээ ба зүүн тээ немецко-японско булимтарагшадай гал табин носооhон дайнай шэрүүн жэлнүүд хүн бүхэнэй сэдьхэл hанаанда эли тодо байна. Советскэ хүнүүд 1941 оной июнийн 22-ой үдэрые хэзээдэшье мартахагүй, тэрэ үдэр хуягланhан фашистскэ hүрэг дээрмэшэд манай хилэ хизаарта дүтэлшэн орожо, городууд ба тосхонуудтамнай үхэл тараан ерээ hэн. Тиигэжэ агууехэ туршалгануудай саг ерэhэн юм.

Мартагдашагүй 1941 оной ноябрьскэ үглөөгүүр Улаан Талмай дээгүүр манай сэрэгүүд гараа бэлэй. Энэ халаа сэрэгэй үеын түрүүшын парад байжа, тэрээнэй hүүлээр нүхэр Сталинай юрөөлдэ хүртэhэн советскэ сэрэгүүд фронт уруу—Эхэ оронойнгоо түлөө, тэрээнэй эрхэ сүлөө нэрэ түрэ ба бэеэ даанхай байдалай түлөө байлдаанда мордоо hэн.

Дайнай түрүүшын үдэрнүүдтэ бидэнэй сухарихэ гашуудалта байдалда ороо hэмди, зүгөөр манай хэрэг үнэнтэ гэжэ, илалта туйлахабди гэжэ хэзээдэшье мэдэжэ ба этигэжэ байгаа бэлэйбди. Арад зомнай өөрынгөө түрэл большевистскэ партидаа, өөрынгөө правительстводоо хизааргүйгөөр этигэжэ байгаа. Хэдэн миллион советскэ хүнүүд—фронтын сэрэгшүүд ба тылэй ажалшад халаа бидэнтэй хамта агууехэ вождь, багша, полководец—Сталин ябана гэжэ мэдэжэ байгаа

Сталин болбол манай оронние дайнай бүхы шуурган hалхин ба туршалгануудые соогуур хүтэлэн гараа. Сталинскэ гени болбол илалтынгаа замые гэрэлтүүлжэ үгөө Сталинай тухэл дүрсэ болбол советскэ хүнүүдые ажал ба байлдаанда зоригжуулаа, шэнэ шэнэ баатаршалгануудта уряалаа. Ленин—Сталинай агууехэ туг доро хэтэ мүнхэдөө эбдэршэгүй хани барисаатай Советскэ Союзай арадууд дайлалдаhан ба ажаллаhан байха юм.

Манай арад өөрынгөө түрэл Улаан Армида дуралдаг, тиигэжэ тэрэнь Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай жэлнүүдтэ алдар солоор бүрхөөгдэhэн ба мүнөө амгалан тайбан социалистическэ байгуулалтые аршалан хамгаалжа, эб найрамдалые hэргэг хёрхоор сахижа байна.

Сэрэгэй hүүлдэхи түрүүшын май болбол зохёохы ажалай hайндэр мүн. Дайнай жэлнүүдэйхидэл адли, бидэнтэй хамта агууехэ Сталин ябажа, манай оронდо коммунизмын хүсэд дүүрэн илалта тээшэ этигэл дүүрэнээр хүтэлнэ.

Урдамнай—шэнэ табанжэлэй агууехэ хүдэлмэринүүд байна. Манай городууд ба тосхонууд барилгын ой модоор бэеэ бүрхөөгөөд байна. Герой-городууд—Севастополь, Сталинград,—үнэhэн собриг сооhоо үндын бодожо байна. Металл, шулуун нүүрhэн, нефть гэхэшэ hэргээн бодхоогдожо байгаа заводууд, шахтанууд ба малталгын газарнуудhаа улам бүри хүсэтэй урасхалаар гаража байна. Хэдэн мянгаад тракторнууд үшөө hаяхан байлдаанай газарнууд дээрэ байhан аад, мүнөө амгалан үедэ орооhон хүдөө таряалан дээрэ гараба.

Советскэ арад зон дайнай шархануудые эдэгээжэ, шэнэ шэнэ заводууд ба электростанцинуудые бодхоожо, булад магистральнуудые табижа, амигүй байhан хуурай хооhон газарта уhа абаашаха каналнуудые барижа, гэр байра, hургуули, культурын ордонуудые, стадионуудые байгуулжа байха юм. Бидэнэр дайсанай hандаргаhан юумые имагтал hэргээн бодхоохо тэды бэшэ, харин арадай ажахын ба культурын шэнэ хүсэтэ дэбжэлтые, шэнэ үндэрнүүдые туйлахые хүсэнэбди. Тиигэжэ бидэнэр олон миллион ажалшадай—хүдэлмэришэд, колхозни уул, интеллигенциин хүсэ оролдолгоор табанжэл бэелүүлэгдэхэ юм гэжэ лаб мэдэнэбди!

* * *

Улаан Талмай тээшэ мянгаад мянгаад москвичууд ошоно. hайндэртэ гэжэ столицада ерэhэн айлшад мүн тиишэ ярана. Энэ минутануудта миллион олон советскэ хүнүүдэй hанаан бодол ба сэджэл зүрхэниинь Москва тээшэ, түүхэтэ Улаан Талмай тээшэ хандуулагдаанхай, энэ манай мүнөө майн 1-эй парад эхилхэнь ха юм.

... Улаан Талмайн айлшадай трибунанууд түргэнөөр дүүрэбэд. Энэ оронной эрхим дээжэ хүнүүд—СССР-эй ба РСФСР-эй Верховно Советүүдэй депутадууд, алдар солотой сэрэгшүүд, столицын фабрика ба заводуудай, Москва шадархи колхозуудтай солото хүнүүд, наука ба техникын, литература ба искусствын ажал-ябуулгашад суглараба.

Дипломатическа корпус, советскэ болон хилын саадахи хэблэлэй корреспондентнүүд байлсана. Мавзолейhээ баруун тээ тусхай hандали дээрэ харийн сэрэгэй атташенууд байна.

Парадай эхилтэр нэгэ хэдэхэн минута үлэбэ. hайндэрэйхеэр гоёогдон шэмэглэhэн үнгын булагаар яларжа байhан энэ талмайе айлшад hонирхолтойгоор харана. ГУМ-эй байшангай ехэ үүдэн дээгүүр айхабтар ехэ улаан тугууд дэлгээтэй. Хажуу талааранъ советскэ гүрэнэй агууехэ hүүри габигшад—Ленин ба Сталинай айхабтар ехэ портредууд, ВКП(б)-эй ЦК-гэй майн 1-эй уряалнуудые бэшэhэн транспарантанууд, СССР-эй 16 республиканудай гербэнүүд, жэрын яларhан сэсэг ногоонууд. Историческа Музейн байшан дээрэ: «Манай агууехэ Эхэ орон—Советскэ Социалистическэ Республиканудай Союз мандаха болтогой!». гэhэн үгэнүүд дүлэтэн харагдана.

Парадта хабаадаха сэрэгүүдэй жагсаалнууд зэлэ татан жэрынэ. Эдэнэр халаа советскэ арадай инаг дураараа хүмүүжүүлэн гаргаhан хүсэн түгэлдэр армиин, шэн габьяата илагша Улаан Армиин түлөөлэгшэд гээшэ.

Эндэ ходо, парадай эхилхын урда тээхи энээхэн түүхэтэ минутануудта, шэмээгүй номгон байдал нэрьемэ шанга альга ташалгануудаар дэлбэржэ, сэдьхэл сэджын, бүхы зүрхэнэй гүн сооhоо «Ура!» гэжэ гараhан амаршалгын дуунуудаар дэлбэрдэг юм, мүнөөшье тиибэ Мавзолейн трибунада нүхэр Сталин гаража ябана. Хэдэн мянгаад зоной нюдэн мавзолейн гранит трибуна тээшэ хандаба Арад зон болбол агууехэ вождь ба полководец, багша ба хани нүхэрөө халуун дулаанаар амаршална. Манай илалтанууд, манай ажабайдал манай тэмсэл тэрээнэй нэрэтэй холбоотой байнабшуу.

Мавзолейн гол трибуна дээрэ нүхэд Маленков, Берия, Микоян, Жданов, Андреев, Каганович, Шверник, Вознесенский, Булганин, Косыгин, Кузнецов зэгдэбэд. Мавзолейн дорохи табсангуудые Улаан Армиин генералитет эзэлнэ.

Талмай дээрэ суглараагшад парти ба правительствын хүтэлбэрилэгшэдые болон алдар солото сталинска полководецуудые халуунаар амаршална.

Тэбхэр 10 часта дайнай hүүлдэхи түрүүшын майн парадай—сэрэгшүүдэй ба дайшалхы техникын хүсэн түгэлдэр ба hүр жабхаланта маршын ёhололто hайхан гурим эхилбэ.

Парад хүлеэн абагша Советскэ Союзай Маршал Рокоссовский ба парадые командалагша генерал полковник Артемьев уулзалгын маршын аялга доро моридоороо ярадан ерожэ талмайн тэг дунда уулзабад.

Рапорт хүлеэн дуулаад, маршал Рокоссовский болбол генерал полковник Артемьевтай хамта талмай дээрэ жагсаад байhан сэрэгүүдые амаршалаад, Майн 1-нэй hайндэртэй дашарамдуулан баясхалан хүргэнэ. Жагсамал сэрэгүүдэй дээгүүр хүсэ ехэтэ «Ура» зэдэлэн гарана. Хажуу талын талмай дээгүүр жагсаhан частьнуудые тойрожо дүүргээд, маршал Рокоссовский ба генерал-полковник Артемьев Кремлиин харгыгаар гаража ерэнэ. Дахин «Ура» зэдэлэн дуулдана. Хамтараhан оркестр «Алдаршыш» гэhэн аялга татаба

Мавзолейн трибуна дээрэ гаража маршал Рокоссовский болбол Улаанармеецүүд ба улаанфлотецуудта, сержантнууд ба старшинануудта, арми ба флодой офицернууд, генералнууд ба адмиралнуудта, Советскэ Союзай бүхы ажалшадта хандажа үгэ хэлэбэ.

Тэдэнэй дунда олон фронтовигууд, Советскэ Союзай Геройнууд байна. Тэдэнние Днепрын герой, Советскэ Союзай Герой, Академиин начальник генерал-полковник Чибисов хүтэлбэ.

Удаань мүнөө өөhэдынгөө байлдаанай дүршэлые сэрэгэй мэргэжэлэй теореор баяжуулжа байгаа дайшалхы командирнууд—Дзержинскиин нэрэмжэтэ, Сталинай нэрэмжэтэ, Жуковскиин нэрэмжэтэ, Куйбышевай нэрэмжэтэ, Ворошиловай нэрэмжэтэ сэрэгэй Академинүүдэй, агаарай сэрэгэй хүсэнүүдэй командна ба штурманска составай Академиин, Бухааармейскэ сэрэгэй политическэ дээдэ курснуудай ба Улаан Армиин Генеральна штабай тагнуулай дээдэ hургуулиин hурагшад тэгшэ сэбэр жагсаалаар гараба. Энэ колонхонуудай толгойдо—генерал-полковникууд Хохлов ба Котляр генерал-лейтенантнууд Ковалев, Соколов-Соколенок, Кочетков, Власов, Шередега, Виязи, Советскэ Союзай хоёр дахин Герой генерал-майор Фесин ябаба.

Винтовконуудаа сэхэ барин талмай дээрэ ябган сэрэгшүүдэй гаража ерэхэтэ трибуна дээрэ байгаашад хоёрдохи гвардейскэ буудалгын Таманска дивизиин сэрэгшүүдые танижа дулаанаар амаршалба. Энэ дивизи байлдаанай газар дээрэ—Донской уhан тохойдо, Таманска хахад арал дээрэ, Кубаньда, Керченскэ хоолой шадар дайлалдажа Советскэ Союзай 36 Геройнуудые хүмүүжүүлhэн байха юм.

Хоёрдохи зэргые түрүүлжэ полковник Фадеев нэгэдэхи тусгаар Севастопольско Улаантугта ба Александр Невскиин ордento полкые хүтэлэн ябана. Тэнгэ түг барижа—Севастополиие сүлөөлэгшэдэй нэгэн, Советскэ Союзай Герой старшина Дробязко гэгшэ ябана. Хара далайн хатуу хэрэмые сүлөөлхэ үедөө тэрэ хүн 70 немецүүдые хюдажа Сапун-Гора дээрэ Улаан туг мандуулhан юм.

Баhа дахин альга ташалган дэлбэрэн нэрьебэ: Мавзолейн урдуур Дотоодын Хэрэгүүдэй Министерствын Дзержинскиин нэрэмжэтэ нэгэдэхи мотобуудалгын Ленинэй ордento Улаантугта дивизи үнгэрбэ. Тэдэ боецууд тон сэбэр жагсаалаар гаража эрхим hайн бэлэдхэл харуулна. Солдадай hүртэ медальнууд тэдэнэй үбсүүн дээгүүр яларна. Наранай тэрэлдэ гэдэнэй илалтын тугууд галтан харагдана.

Москва ба Ленинградые хамгаалагшадай, Киев ба Варшавын түлөө, Сталинград ба Прагын түлөө, Минск ба Кенигсбергын түлөө болоhон байлдаануудай геройнуудай, Илалтын тугые Берлин дээрэ мандуулhан боецуудай жагсаалнууд батальон батальноороо hубаран зэлэтэн гарана. Тэдэ баатар сэрэгшүүдтэ, манай Эсэгэ оронной шэн габьяата хүбүүдтэ нэрэ түрэ ба алдар соло!

Сталин амаршалжа гараа үргэбэ, тиигэжэ трибунанууд дээрэhээ хэдэн мянгаад гарнууд дээрэ үргэгдэжэ вождьёо ба тэрээнэй алдарта хүбүүдые амаршалба.

Үнгэрөөшэ жэлдэ москвичууд суворовско училищануудай hурагшадые парад дээрэ анха түрүүшынхеэ хараа бэлэй. Столицамнай тэдэ ерээдүй офицернуудые Улаан Армиин ерээдүй сагай полководецуудые дулаанаар, эсэгын анхаралтайгаар угтаа hэн. Мүнөө Майн нэгэнэй парад дээрэ суворовецуудhаа гадна москвичууд болбол Пахимовска училищада хүмүүжүүлэгдэжэ байгаа тон эдир морягуудые мүн анха түрүүшынхеэ хараба.

Мавзолейдэ hүүлшын ябган сэрэгэй частьнуудай хүрэжэ ерэхэлээрынь, Москвагай хүхэ сэнхир тэнгэридэ самолёдууд үзэгдэбэ. Агаарай хоёр моторто флагманска онгосо харагдаад ерэбэ. Тэрээнэй бортдо—авиациин генерал-лейтенант Сбытов ниидэжэ ябана. Москвае хамгаалhан үдэрнүүдтэ агаарай хүсэнүүдые хүтэлбэрилжэ ябаhан аад, мүнөө дайнай hүүлдэхи түрүүшын Майн парадта агаарай асари ехэ хүсые хүтэлжэ ябана. Энэ флагманска машиные хоёр истребительнүүд үдэшэн ябаба, тэрээнэй баруун тээхиень Советскэ Союзай Герой капитан Чубуков ба зүүн тээхиень Советскэ Союзай Герой лейтенант Зюзин жолоодоно.

Түрүүшын нягта жагсаалаар зэлэ татан бомбово сохилтонуудай мастер генерал-майор Федоровой командовани доро ябаhан бомбардировщигууд ниидэбэ. Юhэ юhөөрөө, дали жэгүүрээ ниилүүлэн энэ машинанууд хаража байгшад бүгэдые гайхуулан hонирхуулба. Зургаадахи юhэн самолёдуудай нэгые 20-той майор Тюленев жолоодон ябаhан байха юм. Дурбэн зуу дахи тэрэ хүбүүн бомбодолгодо ниидэн гараhан ба дурбэн зуу дахин илалтатайгаар бусажа ерэhэн юм.

Туполевска бомбардировщигуудые Петляковой конструкциин пикироваллаг бомбардировщигуудай колонно халан ерэбэ. Энэ хадаа табадахи гвардейскэ Оршанска Улаантугта Кутузовай ордento дивизи гээшэ. Түрүүшын самолёт дээрэ Советскэ Союзай Герой генерал-майор Сандалов ябана. Тус дивизиин лётчигууд Сталинград шадар, Украиннын талада, Болоруссида, Прибалтикада дайсанай толгойе нэрьен пикироваллаг байгаа Тэдэнэр немецкэ сэрэгэй ажауйлэдбэриин центрнүүдые мэргэнээр бомболожо, тэдэн сэрэгые Берлин дээрэ дүүргэhэн байха юм hүүлшын юhэн самолёдуудые пикировщигуудай Ленинградска полкын командир гвардиин подполковник Дубинин хүтэлбэ.

Моторнуудай абяан улам ехэ болоhоор лэ байна... Агаарта Ильюшинай штурмовигууд үзэгдэбэ. Дайсанай талада үхэл ба аюул сасажа ябаhан далитай эдэ танкнуудай берлинскэ үйлсэнүүдые доохонуур ниидэжэ тон сэбэрхэнээр хайжа хаяхадань манай ябган сэрэгшүүдтэ гансал гитлеровецүүдые подвал дороhоо утажа гаргаха хэрэг үлэдэг лэ байгаа юм.

Энэ дивизи соо Советскэ Союзай 23 Геройнууд бии! Түрүүшын юhэн самолёдуудые Советскэ Союзай Герой гвардиин подполковник Федотов талмай дээгүүр хүтэлэн гараа. Гансал тэрээнэй полкдо Советскэ Союзай долоон Геройнууд бии.

Нэгэ бишиихан забhар болоhоной удаа трибуна дээрэ байгшадай толгой дээгүүр шуурган hалхин шууян гараhан шэнги болобо... Энэ хадаа час соо 500 километрhээ дээшэ хурдантай истребительнүүд шууяжа гараба гээшэ. Тэдэнэр мүнгэн лентэ татажа Москва голой хүүргын саагуур манан соо хайлан орожо ошобо.

Авиационно моторнуудай абяа шэмээн намдажа, Улаан талмай нэгэ хэдыхэн саг соо юрэ бусын номгон байдалда баригдаба. Тиин байтар тэгшэхэн тоборhон түрүүнэй түбэрөөн дуулдаба. Тэндэ байгшад шуран морито сэрэгшэдые—Москва дадар немецүүдые бута сохилгоно ба дайсанай гылнүүдтэ зоригтой рейдүүдтэ хабаадагшад, Будённын нэрэмжэтэ кавалерийскэ дээдэ hургуулиин офицернүүдые үзэбэ. Хатаран тэгүүлhэн сагаан морин дээрэ дайшалхы командир полковник Васильев колонные толгойлно. Энэ частиин эрхим офицернуудай нэгэн ахалагша лейтенант Турбинай гарта полкын алдарта туг намилзана. Туг баригшын ассистентнүүд—капитан Цыпин ба ахалагша лейтенант Шварковой hэлмэнүүд сагаан мүнгөөр сахилзана.

Зээрдэ моридуудые унаhан ахалагша лейтенант Паникаровай эскадроной кавалеристнүүд дүүлин гараба. Москвичууд этэ кавалеристнүүдэй бажагар сарюун бэеые, тэдэнэй зүhэ зүhөөрынь илгаhан гарган тарган моридуудыень морито артеллериин батарейнүүдые, тачанкатай пулеметно эскадронуудые hайшаан дурлан харана.

Василий Блаженнын сүмын саагуур hүүлшын морито сэрэгшын ороходтой сасуу Революциин талмай тээhээ ёhололто маршаяа эхилhэн артиллериин улам ехээр хүнхинэн байгаа абяан соностобо.

Энэл даа манай хүсэн түгэс советскэ артиллери, энээнэй сүмэ сохидог hүртэ хүсэнэйнь урда бётон ба булад аар хуяглагдаhан тон hайн гэгдэhэн немецкэ обороно тэсэжэ шадаагүй.

Талмай дээрэ—гвардейскэ зенитнэ дивизиин частьнууд. Энэ дивизиин түүхэ сталинградска дайнай героическа жэлнүүдhээ эхитэй. Аяар тиихэ үедэ тус дивизи залуу советскэ республикын түлөө байлдаануудта мүхэшэгүй алдар солоор бэеэ бүрхөөжэ ВЦИК-эй Улаан тугаар шагнагдаhан байгаа. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай түрүүшын үдэрнүүдhээ абаад энэ дивизиин боецууд Москвагай тэнгэриие хамгаалан сахижа байhан юм. Столициин ажабайдалые агаарай добтолгонуудаар эбдэн задагайруулха гэhэн дайсанай бүхы hэдэлгэнүүдэй бүрүүтэн hалаhанай түлөө москвичууд энэ дивизидэ баясхалан хүргэжэ байна.

Зенитчигүүдые гвардейскэ миномёдууд халажа оробо, эдээние солдадууд «катюшанууд» гэжэ инаг дуратайгаар нэрлэhэн байха юм. Гвардейскэ миномёдуудай бүгэдые хуухалан хаядаг галые дайсад хэзээшье мартахагүй.

Түрүүлэн ябаhан нэгэ айхабтар hүртэ ехэ буу дээрэ бодхоогдоhон улаан туг хабарай hэбшээндэ намилзана. Энэ хадаа гвардейскэ миномётно Кировградска гурба дахин ордento полкын туг гээшэ. Тус полк Воронеж, Харьков, Кировград, Корсунь-Шевченковска шадар болоhон ба Бессараби, Румыни, Венгридэ болоhон байлдаануудта хабаадалсаhан юм. Полкын данса дээрэ Верховно Главнокомандалагшын хорин баясхалан бии. Гвардейнүүдэй hайндэрэйнь мундирнууд дээрэ дайшалхы орденууд ба медальнууд дэмы талаар яларaa бэшэ бээ.

Гвардейскэ миномёдууд талмайе сүлөөлжэ hүүриhа мотомеханизированна сэрэгүүдэй түлөөлэгшэдтэ үгэбэ.

Мотоциклистнүүд найман найман машинаар зэргэлжэ талмай дээгүүр хүнгэн ба түргэнөөр хиидэн гарана.

Талмай дээрэ дахин ябган сэрэг гаража ерэбэ. Зүгөөр эдэнэр автомашинанууд дээрэ ябана. Сэбэрхэн алагар шэрэ будагтай грузовигууд табан зэргэ болон hүбаржа hууhан боецуудые тээжэ хойно хойноhоонь гарана. Мотопехотын түрүүшын колонные 26 наhатай гвардиин подполковник, зургаан орденуудай кавалер Моримский гэгшэ хүтэлбэ. Хажуудань—дайшалхы гвардейскэ тугынь, тэрээнэй ягаа улаан хилэн дээрэ дүрбэн орденэй лентэнүүд. Майн Нэгэнэй парад дээрэ москвичуудай хараhан энэ мотопехота өөрынгөө дайшалхы замые Ноугон Донской эрье дээрэhээ эхилээд Эльба мүрэн дээрэ дүүргэhэн байха юм.

Грузовигуудай шэнэ колонхонууд. Тэдээнэй бортнуудта—парашютистнуудай hууhан боецууд конбинезон үмдэhэн hэ нюргандаа тэбхытэр эбхэhэн парашют абажа ябана. Эдэнэр хадаа айхаа нэрэгүй десантнигууд, нугаршагүй зоригтой ба сэрэгэй үндэр мэргэжэлтэй хүнүүд гээшэ. Десантнигуудай дунда гвардиин подполковник Солнцев ябана. Энэ диверсионно группатай хамта немецкэ тылдэ абаашуулжа тэндэ гурбан ута хоног соо дайлалдаhан байгаа—хүүргэнүүдые тэhэлhэн, дайсанай поезднуудые унагааhан, дайсанай техникые жагсаалhаань гаргажа ябаа hэн.

Богонихон забhар болод гээд,—баатар үнгэрhэн байлдаануудай ба илалтануудай сууриан шэнгээр талмай дээрэ мотонуудай хүсэтэ дүун хүүешэбэ. Энэнь минута бүхэндэ шангадажа бүхы талмайе дүүргээд оркестрэй аялгые тунаан бүрүүлнэ. Историческа музейн байшангай саанаhаа танкнууд гаража ерэбэ.

Түрүүлжэ ябаhан танкын башнида хабхаг нээлтээтэй. Тэрээн дээрэ Советскэ Союзай Герой генерал-лейтенант Полубояров байна. Хойноhоонь үшөө пайндэр танкнууд—алдар солоё дуудуулhан танкова полкнуудай түлөөлэгшэд ябана. Тэдээн дээрэнь тус полкнуудай эрхим гвардиинууд—Советскэ Союзай Герой гвардиин лейтенант Фролов, Советскэ Союзай Герой ахалагша лейтенант Гранкин ба бусад байба. Амгалан сагай түрүүшын Майн Нэгэнэй парадта өөрынгөө танкые гаргахаhаа жэл урда тээ Гранкин болбол Берлинэй талмай дээрэ рейхстагай байшанруу эхин түрүүшүүлэй нэгэн болжо ороо hэн.

Улаан талмайн трибуные дүүрэн эзэлжэ байhан хүнүүд алдар солоор бүрхөөгдэhэн герой танкистнуудые нэрьемэ альга ташалгаар угтаба.

Танкнуудай хойноhоо хүнгэн самоходно буунууд ябана. Тэдэнэй түрүүшын бригадые гвардиин подполковник Куркотин хүтэлнэ. Тэрээнэй ехэ буунууд дайн сэрэгые Сталинградта эхилhэн аад, Будапештын шэнгэ бүүдалгануудые диилдэhэн Дрезденде хаhэн байгаа.

Дахин танкнууд—«Т—34» гэжэ танкнууд. Эдэнэй үльгэр туужада орохон машинахонууд ба добтолгонууд Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай түүхэдэ нэгэн ялагдашагүй hайхан хуудаhан боложо ороно юм. Эдэнэр байлдаанай үргэн талануудташье саhа хүреер хүшагдаhан ой модонуудташье, дүрэжэ байhан городуудай хабиргай үйлсэнүүдтэшье байлдаануудые хэдэн байгаа hэн.

Улаан талмай дээрэ баhа дахин самоходно буунууд үзэгдэбэ. Зүгөөр эдэнэр хадаа үшөө ехэ хүсэтэй үхэр буунууд. Байлдаан дээрэ танкнуудые үдэшэжэ ябаа дайсанай тон хамхэршэгүй оборонуудые өөрынгөө сохилтоор hэтэ дэлбэ сохидог буунууд юм.

Нэгэ хэдэхэн саг соо трибуна дээрэ турнэй дуугаралсахань намдаhан аад, гэнтэ энэ нам байдалые нэрьемэ оваци дэлбэрбэ. Иигэжэ эндэ байгшад хүсэ ехэтэ танкнуудай шэнэ колонныые амаршалба. Манай сэрэгэй техникын туйлай ехэ hүр жабхалан боложо талмай дээгүүр гвардейскэ хүндэ танкова полк ябана, энээние Москвагай түлөө болоhон байлдаануудта хабаадалсаhан ба Зүүн Пруссиин хи тулалдаануудай герой гвардиин подполковник Тимченко командална.

Парад дүүрэбэ. Талмай дээрэ дагажа оркестрын колоннонууд генерал-майор Чернецкиин хүтэлбэри доро гараба. Тон ниил hайхан аялга нэрьен дуулдана...

Хэдэн мянгаад москвичууд хадаа амгалан тайбан ажалые hэргэг хёрхоор сахижа байгаа Улаан Армиин алдарта сэрэгшүүдые инаг дулаанаар үдэшэбэ. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай жэлнүүдтэ яларма hайнаар бэеэ харуулhан манай арми мүнөө hуралсажа, эрдэмээ нэмэжүүлжэ, сэрэгэйнгээ культурые үргэжүүлжэ, шэнэ дайшалхы техникээр баяжажа гэлжэлhээр байна.

Советскэ арад өөрынгөө шэн габьяата Улаан Армидаа омог дураар дүүрэн байна.

(ТАСС)

Советскэ Союзай маршал К. К. РОКОССОВСКИИН үгэ

Нүхэд улаанармеецүүд ба улаанфлотецүүд, сержантнууд ба старшинанууд!

Арми ба флодой офицернууд, генералнууд ба адмиралнууд!

Советскэ Союзай ажалшад!

Советскэ правительствын ба Бүхэсоюзна Коммунистическэ Партиин үмэнэhөө ба даалгабаряар таанадые ажалшадай уласхоорондын hайндэр болохо Майн Нэгэнэй үдэрөөр дашарамдуулан баясхалан хүргэжэ амаршалнаб.

Мүнөөдэр манай Эхэ оронной арадууд, дайнай хүнэ хүшэр ба шэрүүн хатуу жэлнүүдэй hүүлээр, Майн Нэгые амгалан сагай оршон байдалда угтажа байна. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайн соо Советскэ Союзай зэбсэгтэ хүсэнүүд гитлеровскэ Германиие үнэhэн тоброн болгон нисуулба. Тэрээнэй хуби заяа мүн империалистическэ Японя хүртэбэ. Дэлхэйн хоёрдохи дайн эрхэ сүлөөдэ дуратай арадуудай түгэс илалтаар дүүрэо.

Дайн сэрэг болбол манай социалистическэ байгуулалтын дабагдашагүй бүхэ голтой хүсые, Ленин—Сталинай партиин агууехэ эмхидхэхы үүргэ ба тэрээнэй үзэл сурталай үнэн зүб байhые харуулаа.

Арадуудай тэгшэ эрхэ ба хани барисаан дээрэ үндэhэлhэн советскэ гүрэн хадаа дайнhаа үшөө үлэмжэ ехэ нягта ба хүсэтэй боложо гараба.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайн болбол советскэ сэрэгэй стратеги ба наукын илаhанай баяр мүн болоо. Советскэ Союзай зэбсэгтэ хүсэнүүд хадаа манай арадай дайлан абаhан бүгэдэдэ гар хүрэхөөр дүтэлшэhэн хэн юундэшье тон шанга сохилтонуудые хэжэ үхэтэрынь нэрбэн hалгаха шадалтай байна гэжэ энэ дайн харуулба.

Дайн сэрэгые илалтаар дүүргэжэ, өөрынгөө түүхэтэ үүргые гүйсэдхөөд, советскэ хүнүүд дайн сэрэгээр таhалдуулагдаhан амгалан сагай зохёохы ажалай замда дахин ороо.

Энэ зам дээрэ урагшаа дабшаhан томохон алхам болбол Советскэ Союзай Верховно Советэй баталан абаhан арадай ажахые hэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ табанжэлэй түсэб мүн болоно.

Шэнэ табанжэлэй түсэб хадаа арадай ажахые ба манай Эхэ оронной техническэ прогрессые саашань дэбжүүлхэ программа, советскэ гүрэнэй хамгаалгын хүсэ шадалые, манай наука ба культурын ургалтые дээшэлүүлхэ программа мүн гээшэ.

Дайнай жэлнүүдтэ ами бэеэ хайрлахагүй ябадалай ба героизмын үльгэр жэшээ харуулhан манай арад табанжэлэй түсэбэй даалгабаринуудые гансал гүйсэдхэхэ тэды бэшэ, харин үлүүлэн гүйсэдхэхэ байhандань ажаг hэжэг байхагүй.

Нүхэдүүд!

Манай амжалтанууд үгэн ехэ. Бидэнэр гэрээгээрээ омгорхонобди, уралшаа анхаралтайгаар харанабди. Зүгөөр бидэнэр hанаагаа амаржа болохогүй. Энээнтээ дашууроад hүушоо hаамнай манай гүрэндэ аюул ушаржашье болохо.

Дайнай шуурган hалхин намдаа, гэбэшье бата бэхи эб найрамдал ба аюулгүй байдал үшөө тогтоодүй байна. Уласхоорондын реакциин хүсэнүүд толгойгоо дахин үргэбэ. Тэдэнэр хадаа эб найрамдал ба аюулгүй байдалай түлөө тэмсэлдэхи эрхэ сүлөөдэ дуратай арадуудай хани барисаае таhалха гэжэ оролдоно.

Харин ажалшан олонниитэ болбол хүн түгэлдэнтэндэ үхэл ба хохирол ушаруулха шэнэ дайниие хүсэнэгүй. Тиимэ дээрэhээ бүхы оронуудай демократическа хүсэнүүд бата бэхи эб найрамдалта ба аюулгүй байдалай түлөө тэмсэл ябуулжа байха юм.

Советскэ арад болбол өөрынгөө армида, өөрынгөө флодто ба өөрынгөө авиацида лаб этигэн найдаха байна. Байлдаануудта шэрээгдэн хатуужаhан Советскэ Союзай зэбсэгтэ хүсэнүүд мүн саашадаашье бүгэдэ ниитын аюулгүй байдалай найдамтай тулгуури, манай арадай, гүрэнэй ашаг туhын ба амгалан тайбан ажалай үнэн hахюул байха байна.

Бүгэдэ арадай анхаралаар хүреэлэгдэhэн советскэ сэрэгшүүд урда мэтэ өөhэдынгөө албые хёрхо hэргэгээр ябуулха, өөhэдынгөө сэрэгэй мэргэжэлые саг үргэлжэ нарижуулха ба Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай дүршэлые шудалан абаха ёhотой.

Ажалшадай уласхоорондын hайндэр болохо Майн Нэгэн мандаха болтогой!

Агууехэ советскэ арад мандаха болтогой!

Советскэ Союзай шэн габьяата ябган сэрэгшүүд, уhан-сэрэгэй ба агаарай-сэрэгэй хүсэнүүд алдаршаг лэ!

Ленин—Сталинай парти алдаршаг лэ!

Советскэ правительство мандаха болтогой!

Манай сэсэмэргэн вождь ба полководец—агууехэ Сталин мандаха болтогой! Ура!!!

* * *

Талмай дээгүүр Советскэ Союзай гүрэнэй гимнын ёhололто hайхан аялга зэдэлэн гараба. hайндэрэй салют агаар дорбёон аянгатана.

Фанфарнууд ханхинаба. Сэрэгүүд зэргээ тэгшэдхэн, парадые командалагшын командаар ёhололто баярай маршые захалба. Барабанай хүнхинэмэ абяан доро энэ маршые Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй Министерствын сводно полк генерал-лейтенант Тарасовай хүтэлбэри доро нээбэ. Энэ полкын составта бүхы түрэлэй буу зэбсэгүүдэй—ябган сэрэгэй, артиллериин, бронитанкова, авиационно ба уhан-сэрэгэй частьнуудай офицернууд үнгэрнэ.

Сэрэгэй дээдэ hургуулинуудай колонные толгойлхо хүндэдэ Улаан Армиин Фрунзын нэрэмжэтэ Улаантугта, Ленинэй ордento ба 1-дэхи зэргын Суворовой ордento сэрэгэй Академи хүртэhэн байба. Энэ Академида Чапаев, Буденный, Конев, Мерецков, Малиновский, Толбухин, Ватутин, Баграмян гэгшэд хүмүүжүүлэгдэжэ гараhан байгаа. Тэндэ hурагшадай ехэн-

Москвагай ажалшадай Майн Нэгэнэй демонстраци

...парад дүүрэбэ гэжэ соносхоһон ... оркестрын нэрьемэ дуунай ...һүүлээр, Улаан Талмай нэ... минута соо хооһоржо абяа ...болобо. Тиигэжэ байтар дахин ор... ханхинажа, ГУМ-эй байшанһаа ...хүртэр талмайн бүхы үргэнөөр ...трантнуудай жагсаал дабшаба.

...талмай дээрэ нэгэн доро хэдэн ...орoo. Тунгалаг хабарай һалхинда ...түүд намилзана. Хүнүүдэй тол...түр ягаан бүд урянанууд, панно, ...түүд, сэсэг набшанууд эли ха... Демонстрантнуудай түрүүшын ... дээрэ айхабтар ехэ транс... үзэгдэжэ, тэрээн дээрэнь: ...оронуудай ажалшадай дай... хүсэнүүдые хараха үдэр ...Майн 1 мандаха болтогой!» гэһэн ...ялaрна. Һайндэрэй шэмэгтэй энэ ...нүүдтэ хүдэлмэришэд, инженер...рхим түрүү эрдэмтэд, түмэрзамай...завод, фабрика ба лабораторинуу...ябуулагшад, Эсэгэ ороноо хам...дайнай жэлнүүдтэ Улаан Армиие ...табалтаряагүйгөөр хангажа бай...рэ ехэ буу зэбсэгүүдые бүтээг...байна. Мүнөө шэнэ Сталинскэ та...ые гүйсэтхэхэ ябадалда өөһэдынгөө ...өөһэдынгөө зохёохы эршэ хүсые ...байгаа столицын предприятинуудай ...новецууд ябана.

...трантнууд мавзолейн урдуур га...шалтые зохёоошо инаг вождь ба ...нэн нүхэр Сталиние сэдьхэлэйн...һоо амаршална.

...мянгаад хүнүүд: «Нүхэр Сталин ...болтогой!», Нүхэр Молотов мян...тогой!», «Советскэ Правительство...» гэһэн уряа дуунуудые хашхаа... «Ура» гэһэн абяанууд нэгэ ...һоо нүгөөдэ хүртэр нэрьен ошоно. ...ай, бүхы арад зомнай, заха хи... ехэ советскэ оромпай түрэл Ста...шэжэ амаршална.

...нуудай ажалай илалтанууд ту... Сталинскэ табанжэлэй фондоо ...тэдэнэй түрүүшын хубита ажал ...өөрэжэ үгэһэн ехэ ехэ тоонууд ... дээгүүр харагдана. Металл, ...бүд, автомобиль мэтын амгалан ...продукциие гаргаха ябадалай ур...эли тодо тоонууд соо арадай ажа...ээн бодхоохо ба хүгжөөхэ табан...түсэбые илалтатайгаар дүүргэхэ ...ардай нугаршагүй дура зориг ха...бна.

...нууд фронтын туһада, илалтын ...алдартай солотойгоор ажаллаһан ...ым. Мүнөө тэдэнэй олонхинойнь ...дээрэ «Москвае хамгаалһанай ...ба «1941—1945 онуудай Эсэгэ ...хамгаалгын агууехэ дайнда шэн ...ажал хэһэнэй түлөө» гэһэн хүн...дальнууд яларанхай.

...лаан. Талмай дээрэ Сталинскэ ...ажалшадай колонно орожо ерэбэ. ...100 тут баригшад толгойлон ... Столицын энэ түрүү районой ...омгорхохо юумэ бии. Нэгэдэхи ...түсэбые тэдэнэр үлүүлэн ... Дайнай жэлнүүдтэ фронтдо про...бүтээдэг байһан олохон предприя... Мүнөө арадай ажахын хэрэгсэлдэ ...эдэлнүүдые гаргажа эхилээ. ...манова заводой коллектив дайнай һүүлдэхи түрүүшын жэлдэ «Илалта» гэдэг хүнгэн автомашинада лампа хэдэг, үдэр гэрэлтэхэ люминисцентнэ лампануудые, электродуудые хайлуулха автомат бүтээдэг болоо. Бүд нэхэдэг, хүнгэн, нютагай ажаүйлэдбэриин предприятинуудай шэнэ сортын эд бүд ба үргэн хэрэглэлэй хэдэн зуугаад зүйлнүүдые гаргадаг болоһон байха юм.

Дайнай урда жэлнүүдтэ тогтоһон заншалай ёһоор, колоннын урда ябаха эрхэ эрхим хүнүүдтэ олгогдодог байна. Сталинскэ райондо энэ эрхые автотракторна түхеэрэлгын заводой коллектив олоһон байна. Тус заводой стахановецууд өөһэдынгөө ажалай туйлалтанууд ба шэнэ табанжэлдэ хэхэ зорилгонууд тухайгаа хөөрэһэн тоо баримтануудые абажа ябаба. Заводой цехүүд сүүдхэ бүхэндэ машинануудай мянгаад шахуу генераторнууд ба стартернуудые бүтээн гаргадаг байха юм. 1950 ондо продукци бүтээлгэнь 5 дахин ехэ болохо байна!

Электрозаводоорхин хэдэн миллион электрическэ лампочканууд тухай тодо һонор рапорттай плакадуудые абажа ябана. 1950 ондо продукци бүтээлгэнь хоёр дахин ехэ болохо юм ха. Үдэр гэрэлтэхэ 20 мянган лампа—1946 ондо, 300 мянган лампа табанжэлэй эсэстэ бүтээн гаргагдаха болохо юм!

Ленинскэ районой демонстрантнуудай колонно һайндэрэй шэмэгтэй, гоёор харагдана. Түрүүлэн—«Улаан Пролетарий» гэжэ Ленинэй орденто алдарта станкобайгуулгын заводой коллектив ябаба. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай жэлнүүдтэ тэрэ завод Гүрэнэй Оборонын Комитедэй Улаан тугые 31 дахин абаһан байха юм. Улаанпролетарецууд мүн амгалан сагай байгуулалтын үдэрнүүдтэшье шэн зоригтойгоор ажаллажа байна. Майн 1-ые ба Илалтын үдэрые угтуулан мүрысэжэ, тэдэнэр шэнэ Сталинскэ табанжэлэй түрүүшын жэлэй кварталайнгаа даалгабарие үлүүлэн дүүргээд, оронгоо түсэбһөө үлүүлэн үндэр бүтээсэтэ 128 станогуудые үгэһэн байха юм.

Талмай дээрэ Академи наукын, научна албан газарнуудай, столицын дээдэ һургуулинуудай колоннын гарахада тэндэ байгаашад дулаанаар угтан абаба. Түрүү советскэ наукын нэрэ түрэдэ зорюулагдаһан амаршалгын дуунууд гарана.

Кировскэ районой колоннонуудай айхабтар һайханаар шэмэглэгдэһэниие хаража бүгэдөөрэн һайшаан баясаба. Нүхэр Сталинай уран портрет ба Кировэй дүрсые 100 тугууд хүреэлэн ябаба. Наранда толорон туяатажа ябаа һүлдэ дээрэ: «Табанжэлэй түсэбые гүйсэдхэхэ ябадалда бүхы хүсэеэ зорюулая!» гэһэн дайшалхы уряа бэшээтэй ябана.

Талмай дээрэ—нэгэдэхи жэшээтэ типографиин коллектив. демонстрантнууд И. В. Сталинай зохёолнуудай нэгэдэхи томые зурагтаһан панно барижа ябаба. Полиграфистнууд шэнэ табанжэлдэ ном гаргалгын хэды шэнээн ургаха байһание харуулһан тоонуудые барижа ябана: 1946 ондо 50 миллион ном, 1950 ондо 100 миллион ном гаргагдаха юм ха!

Пролетарскэ районой колоннонуудай зэргэдэ Сталинай нэрэмжэтэ алдарта автомобильна заводой коллектив ябана. Автозаводоорхин тэдэндэ хододоо хадагалагдажа байхаар үгтэһэн Гүрэнэй Оборонын Комитедэй Улаан туг барижа демонстрацида гараа байна.

Жагсаалайнь хоорондуур харахада, табанжэлэй түрүүшын жэлдэ тус заводой шудалан гаргаһан шэнэмаркын машинануудай—«ЗИС—110» гэдэг хүнгэн автомобилиинь, «ЗИС—150» ба «ЗИС—151» гэдэг шэнэ грузовигуудай, вагоной түхэлтэй шэнэ автобусай модельнууд ябана.

«Хадуур ба Балта» гэжэ заводой металлургнууд өөһэдынгөө ажалай рапорт үргэжэ ябана: «Түсэбһөө гадуур мянгаһаа дээшэ тонно һайн шанартай булад гаргаабди—энэ хадаа Майн нэгэнэй һайндэртэ Эхэ орондоо бариһан манай бэлэг мүн».

Таганскэ районой демонстрантнуудай колонно гоё һайханаар яларан харагдана. Тэрээнэй толгойдо Л. М. Кагановичын нэрэмжэтэ 1-дэхи гүрэнэй подшипникова заводой оломянганай коллектив ябана. Дайнай жэлнүүдтэ тус заводой коллектив самолёт, танк, автомобильнуудта 16 миллиоһоо дээшэ подшипнигуудые үгэһэн байха юм. Шэнэ табанжэл соо энэ завод хүдөө ажахын машинануудта, тракторнууд ба автомобильнуудта подшипнигуудые гаргажа байна.

Улаан талмай дээгүүр эхи захагүй хүн зоной урасхал эбхэрэн байна. Ажал ба наукын хүнүүд, стахановецууд ба инженернүүд, эрэгтэй эмэгтэй хүдэлмэрилэгшэд өөһэдынгөө ажал хүдэлмэриин үрэ дүнгүүдые омогтойгоор харуулан ябана. Малолитражкануудай заводой коллектив трибунын урдуур «Москвич» гэжэ автомобилиин макет барижа гараба. Кировэй нэрэмжэтэ нэгэдэхи часовой заводой хүдэлмэришэд «Илалта» гэжэ маркатай часуудай айхабтар ехэ макет үргөөд гараба. Станок байгуулагшад шэнэ табанжэлдэ манай ажаүйлэдбэриие хангажа байһан тон шэнэ станогуудай македүүдые баряад ябаба.

Һайндэрэй шэмэгтэй һайхан хубсаһатай һургуулиин үхибүүд, пионернүүд үнгэрэн гараба. Жаргалта советскэ үхибүүдые трибуна альга ташан үдэшэһэн байха юм.

СССР-эй хэлхээ холбооной Министерствын хүдэлмэрилэгшэдэй барижа ябаһан айхабтар ехэ телеграфна бланкын макет тэндэ байгаашадай анхаралые хандуулба. Тэрээнэйнь адрес: Москва, Кремль, нүхэр Сталинда. Бланка дээрэнь: «Майн Нэгэнэй үдэртэ Танда, Иосиф Виссарионович, зүрхэнэй халуун баяр хүргөөд, табанжэлэй түсэб болзорһоо урид дүүргэгдэхэ байха гэжэ найдуулнабди»,—гэһэн үгэнүүд байба.

* * *

6 час хахад соо столицын ажалшадай энэ айхабтар ехэ һайндэрэй жагсаал үргэлжэлөө. Хоёр миллион үлүүтэй москвичуудай хабаадаһан энэ демонстраци болбол Ленин—Сталинай партиие тойрожо манай арадай дайшалхы ёһоор нягта жагсаһание, шэнэ Сталинскэ табанжэлэй агууехэ түсэбүүдые гүйсэдхэхын түлөө, ажахы болон культурын хүсэ ехэтэ шэнэ дэбжэлтэ ба советскэ гүрэнэй хүсэн шадалай саашадаа улам бэхижэхын түлөө тэмсэхээр бэлэн байһание харуулба.

(ТАСС).

ВЛКСМ-эй Центральна Комитедэй ээлжээтэ пленум тухай

Информационно мэдээсэл

...Москвада обкомууд, край... союзна республиканудай комсо...ЦК-гэй секретарьнуудай хабаадал...р ВЛКСМ-эй Центральна Комите...лжээтэ 15-дахи пленум болобо.

Пленум болбол «1946—1950 онуудта СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ табанжэлэй түсэбые бэелүүлхэ ябадалда залуушуулай хабаадаха тухай» асуудалые зүбшэн хэлсэбэ.

ВЛКСМ-эй ЦК-гэй секретарь нүхэр Н. А. Михайлов элидхэл хэһэн байна. Пленум болбол таарамжатай тогтоол абаба.

Пленумдэ хабаадагшад нүхэр Сталинда эльгээгдэхэ бэшэгые ехээр һайшаажа абаа.

Урьһаламжа захилга эмхитэйгээр эхилбэ

...-Сэлэнгын гол мүрэнэй паро... эрэгтэй эмэгтэй хүдэлмэрилэг...ба хаагшад, инженернүүд болон ...д болбол СССР-эй арадай ажахые ...бодхоохо ба хүгжөөхэ Гүрэнэй ...ые гаргаха тухай СССР-эй Министрнүүдэй Совэдэй тогтоолые сонosоод байхадаа, тэрээниие маша ехэ баяртайгаар угтажа урьһаламжа захилгые айхабтар эмхитэйгээр эхилһэн байна.

Эхилһэн сагһаа хойшо хэдэхэн минута үнгэрөөд байхада—оройн 9 час 30 минута—пароходствын бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй 78,2 процентнь урьһаламжа 3-дахин абалгада хабаадажа бүгэдэ 215 мянган 200 түхэригэй урьһаламжа захибад.

Ц. ДАНЦАРАНОВ.

...финиздэдээр гаргагдаһан, уранзурааша А. Головановай хүдэлмэрилһэн плакат.

БИ БАЯРТАЙ, ЗОЛТОЙБ

Сэрэгэй корреспондентын тэмдэглэл.

1945 он ябажа байгаа һэн. Энэ хадаа гайхамшагта илалтын жэл мүн бэлэй: манай сэрэгүүд өөрынгөө эхэ ороной хилэһээ агар хаяа ошоод, Германиин газар дээрэ оро од ябажа байгаа.

Би тиихэдэ сэрэгэй нэгэ соединениин газеттэ хүдэлмэрилэгшэ һэм. Мүнөө тэрэ сагһаа хойшо тэгшэ жэл үнгэрбэ. Майн 5-да—Хэблэлэй үдэр юу хэжэ ябаһанаа мүнөө һанахада ехэл һонин байна.

Һайндэрэйнгөө нэгэ-хэды газетэнүүдые абаад, артиллерийскэ частьда үглөөгүүр эртэ ошоо бэлэйб. Үүр һаяхан сайжа байгаа. Һамна-һүн сохюулшаһан нэгэ немецкэ село соогуур яба-ябаһаар. ядаа гэжэ өөһэдынгөө сэрэгэй частиин штабта хүрэжэ ошоо һэм.

Намайе Советскэ Союзай Герой, гвардиин майор Терновский угтаба. Тэрээнтэй хөөрэлдэжэ һуутарни нилээд удаахан болошоо һэн ха. Ординарец Ванюшо үглөөнэй эдеэ асарба.

— Зай, һуугыш даа.—гэжэ майор Терновскиин хэлэхэдэнь, би хэды яаража ябабашье һаа, һуухаһаа аргагүй болобоб. Урдань, үшөө Днепрын баруун эрьедэ гварди майор Терновскийтэй уулзаһан хадаа мүнөө хөөрэлдэхэ юумэ тон лэ ехэ байба.

Хабарай хүрэ улаан наранай элшэ тулан баруун ханаһаа үнгэрөөд хойто хананда апажа байгаа һэн. Тиимэ удаан хөөрэлдэжэ һуушабабди. Юрдөө юун тухай хөөрэлдөө һэн бибди гэбэл, манай гайхамшагта илалта тухай, хэблэлэй үдэр тухай ба ондоо зүйлнүүдые хөөрэлдэһэн байгаабди. Тиигээд, майор Терновскоһоо өөртөө хэрэгтэй юумэнүүдые дуулажа, блокнотдо бэшэжэ абаа һэм.

— Майн хоерой үдэшэлэн, бидэнэр Местельдорто селодо оро бди. — гэжэ тэрэ нүхэрни хөөрөө һэн. Үшөө хөөрэһэниинь: Тэрэ үдэртөө ба үдэшэндөө ангашаг байлдаан болоо. Уһанда шэнгэжэ байһан хүн ожорһонсой үзүүрһээ бариха гэдэгтэл, немецүүд контратака ходо хэдэг болоод байна. Тэрэ үдэр хоер хоер дахин контратакыень гэдэргэ сохеобди. Тиигээд хазад үдэрэй һүүлээр өөһэдөө добтолжо эхилбэбди. Селогой захын гэр доороһоо нэгэ пулемет буудаад лэ, урагшаа ябалгадамнай ехэ лэ һаад хэжэ байба.

Нэгэдэхи батарейн наблюдатель байһан нэгэ залуу хүбүүн Мулхи-Мулхиһөөр тэрэ гэрэй хажууда ошоод, нүгөө талаһаань подвал соо ороо һэн. Урдаһаань гурбан немецүүд гаража ерээ. Тиигэдэнь гранатаяа абаад. тэрэнэй урдаһаань хаяжархиба.

Пулемет дуугай болоо. Һүүлээрэнь манай гварди капитан Бекерэйн батальон гансата бодоод селогой заха хүрэшөө һэн. Дайсанай пулемет аниргүй

болгоһон хүбүүнэй нэрэнь Василии Матюшин гэдэг бэлэй. Иимэ габьяанайгаа үлөө дээдэ шагнал абаһан юм.

Иигэжэ хөөрэжэ байтарань телефоной аппарадай зэнгинэһэн дуун дуулдаба.

Нэгэ лэ һонин юумэ дуулдаха байха — гээд майор Терновский телефоной трубка абаба.

— Сүм бэлэн. Нэгэдэхи батарейнай баһал бэлэн.

— Зай, болоо, болоо,

— Шуугаан нэрьеэн болоод, хэнтэй юу хөөрэлдэһыень дуулаха гэжэ хэды оролдобошье һаа, юушье ойлгожо ядааб.

Трубкаяа табижархеод, гварди майор ехэ хүхюутэйгөөр намда иигэжэ хэлэбэ:

— Зай, дахин ябахамнай. Мүнөө дайнай дүүрэхэ сагай иимэ ойро болоод байхада. нэгэ үдэршье һуухань бэрхэ байна. Дрезден абаха приказ абабди. Үглөө үглөөнһөө эхилээд дахин добтолхомнай.

Иигэжэ хэлэхэдэнь, минии эндэ һужа байһан ямаршье хэрэггүй гэжэ бодоод, гвардиин подполковник Орлянскиин частьда ошохо гэжэ түхеэрэбэб.

— Ябаажа байгаарай. Дайнай дүүрэһэн үдэр намда аргагүй оороорой, — гэжэ хэлээд, нүхэр Терновский намайе үдэшэһэн юм.

Үдэрэй дүрбэн час багаар, гвардиин подполковник Орлянскиин стрелково частида ороболб. Харахадам хүн зон ехэ түхеэрэлгэтэй, сүлөө забдагүй хэбэртэй байгаа. Полкын комсорг гвардиин ахалагша лейтенант Алексеевтэй нэгэ батальоной НП ошобоб.

Үдэшэлэн батальондо нилээд олон хүнүүд нэмэжэ ерээ. Тэдээнтэй уулзахаяа гарабабди. Харахадам, эдэнэр бага зэргэ эсэһэн хэбэртэй байгаа һэн. Теэд нэгэниинше асээб гэжэ дуугараагүй, бүгэдөөрөө омог хүхюун байһан юм.

Дайнай түгэсхэл үглөө-мүнөө болоо гэжэ хүн бүхэн мэдэжэ ябаа бэлэй.

Үглөөнэй зургаан часта манайхинай артиллериискэ добтолго эхилээ. Найман часта стрелогууд бодож лэ, гүйлдэбэ. Немецүүд ехэ эсэр үүсээгүй. Би альоной командир гвардиин капитан Розин НП дээрээ байһанаа, добтолгын эхилһээр хоёрдошье минута болоогүй байхар. НП гээ һэлгэбэ. Би тэрээнтэй сугтаа бааб.

Тэрэ үдэр хорин таба модо шахуу урагшаа ябаа һэмди. Нэгэ гүбээ дээрэ гараад, хореод модоной газарта байһан Дрезденые хараа бэлэйбди.

Үдэшэлэн байлдаан номгорбо. Би тиихэдэнь, энэ үдэр илангаяа һайнаар байлдаһан хоердохи ротодо ошооб. Хүбүүд трофей ехэ эйбдэ гэжэ ехэ лэ омогтой байгаа һэн.

Гвардиин старшина Воронцов үдэр тоо олон немецүүдые үгы хэһэн ба 8 фашистнуудые плендэ абаһан байгаа. Тэрэ нүхэртэй хөө элдэжэ, баатарлигаар байлдаһыень бэшэжэ абааб. Үшөө хэдэн хүнүүдтэй хөөрэлдэжэ, олон баялиг материальнуудые олоод, гэдэргээ бусаа һэм.

Редакциингаа хаанатьшье байһыень мэдэжэ ядаад. гвардиин майор Петинтэй сугтаа һүни үнгэргэжэ, нилээд олон статьянуудые бэшээд үглөөгүүр бусабаб.

Эдэ бүхэнөө һанажа мүнөө бэшэжэ һуухадам. баяртайтье, һонинше байна.

Немецкэ фашизмые үгы хэхэ агууехэ хэрэгтэ журналистнууд ба газетэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй хүдэлмэриин үрэ оролсоно гэжэ хэлээ һаа, намайе хүн буруулхагүй.

Фронт дээрэ советскэ хэблэл өөрынгөө хүндэтэ даалгабарие һайнаар дүүргээ. Журналистнууд ба газетынхид болол гүйрһан зэбсэгээрээ, баян аман үгөөрөө, байлдаанда өөһэдөө сэхэ хабаадаһан сагһаараа ехэ ба хүндэтэ хэрэг бүтээбэ.

Манай гвардиинхид газетэ абаад, Фронт дээрэ уншажа байхыень ходо хараг а һэм. Яагаа дуратайгаар уншагша бэлэй.

Зүрхэндэ гал носооһон тиимэ тодо бэхурса газетэнүүдые манай арад, манай правительство һайнаар сэгнээ. Олон газетэнүүд орденоор шагнагдаа. Олон журналистнууд Советскэ Союзай геройнууд болоо. Зуун мянган газетынхид өөһэдынгөө габьяа ба ажал хүдэлмэриин түлөө орден ба медальнуудаар тэмдэглүүлэгдэбэ.

Тэдэ олсной дунда ябаһандаа минии бэе ехэ баяртай ба золтой байдаг.

Гвардиин капитан
Ц. ОЧИРОВ.

Мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлхын түлөө

Майн 1-эй ба Илалтын үдэрэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлхын түлөө Улан-Удын горпромкомбинат (начальнигынь нүхэр Зарьков) 1946 оной түрүүшын дүрбэн һарынгаа түсэбые апрелиин 20-до 108 процент дүүргэбэ. Гадна гаргаһан продукциингаа шанарые нилээд һайжаруулһан байна.

Тус промкомбинадай директор нүхэр Зарьков болбол комбинат соогоо агитационно-ойлгуулалмжын хүдэлмэри һайнаар ябуулхаһаа гадна, социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ шадаһан байха юм. Энээнэйнь ашаар кузнечнэ цехэй коллектив апрель һарын 20 хоногой даалгабарие 300 процент дүүргэбэ. Иигэжэ энэ цех комбинат соогоо түрүү һуури эзэлжэ майн һайн үдэрлэлгые хүндэтэйгөөр угтаба.

Мүн слесарно заһабарилгын мастерской үнгэрһэн һарын 20 хоног соо һарынгаа даалгабарие 95,5 процент дүүргэжэ муу бэшэ амжалта туйлаба.

И. ОЧИРОВ.

Колхозой барилга

Зэдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз энэ жэлдэ олон шэнэ барилганууд бариха байна.

Эгээн түрүүн тус колхозойхид электро станциин барилга захалхань Энэ станцинь тээрмэ хүдэлгэхэ ба колхозниигуудай 200 гаран байшан, клуб. правлениин контора ба фермэнүүдтэ гэрэл үгэхэ шадалтай байха юм.

Тэрэшэлэн энэ жэлдэ 5 байрын гэр, хүүгэдэй ясли, гостиница гэхэ мэтэнүүд баригдажа дүүргэгдэхээр хараалагдана.

Мүнөө барилгын бригада нүхэр Доржиевэй хүтэлбэри доро 7 мянган бревно бэлэдхээд байна.

Загаһашадай амжалтанууд

Галуута нуурай загаһанай заводой бригаданууд майн һайндэрэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсожо, абаһан үүргүүдээ һайнаар хэрэг дээрэнь бэелүүлһэнэй ашаар үндэр амжалтануудые туйлаба.

Нүхэд Бадмаева, Балданова, Санжиков гэгшэдэй хүтэлбэри доро бригаданууд үшөө апрелиин 25-да һарынгаа даалгабарие 110—160 процент дүүргэһэн байна.

Мүн Сэлэнгын аймагай Тамчын сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозой нүхэр Тоьмеевэй бригадын загаһашад һайнаар хүдэлмэрилжэ һарынгаа даалгабарие үлүүлэн дүүргэбэ.

5 мянган түхэригэй шагналда хүртэбэ

Худалдаа-наймаанай ба хамтын хоолологын эмхи зургаануудай ба предприятинуудай бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөнэй дүнгэй ёһоор Буркоопсоюзай президиум болбол Заиграйн аймагай Доодо Илькиин сельпоо (түрүүлэгшэнь нүхэр Афонасьев) түрүү һуури эзэлһэндэ тоолобо.

Энэ сельпо болбол хамтын хоолологын түсэб 181 процент, өөрынгөө предприятинуудаар үргэн хэрэгсэлэлэй эд бараа гаргаха түсэбые 102,8 процент дүүргэһэн байна.

Худалдаа-наймаанайнгаа хүдэлмэри эрхимээр табижа шадаһанайнь түлөө тус сельпогой коллективтэ хоёрдохи шагнал 5 мянган түхэриг барюулагдаһан байна.

Мүн худалдаа-наймаанай эрьесээр даалгабария 100 процент, пушнинэ бэлэдхэлгээр 130 процент, гүрэндэ тушааха түсэбөө 113.3 процент дүүргэжэ, Сэлэнгын аймагай Доодо бэхэнэй сельпо (түрүүлэгшэнь нүхэр Тогочиев) гурбадахи шагнал 3 мянган түхэригтэ хүртэһэн байна.

Сүхын заводой түрүүшүүл

Кяхтын аймагай Сүхын арһа элдэлгын завод Илалтын үдэрэй хүндэлдэ үндэр амжалтануудые туйлахаа хүсэжэ эд.

Апрель һарын дүнгүүдэй ёһоор тус заводой цех хоорондын мүрысөөндэ арһа элдэлгын цех түрүү һуури эзэлбэ.

Энэ цехын стахановецууд нүхэд Соловьева ба Павлова гэшэд апрель һара соо үдэр бүхэндэ үргэлжэ 2 нормо дүүргэдэг байһан байна.

Мүн тэрэшэлэн заводой хүндэлэлгын доска дээрэ нүхэд Дулгаровай, Бурлаковагай, Данзановагай. Ерецын, Журник вагай нэрэнүүд толотоно.

Эдэ нүхэд болбол хэтээнайнгаа даалгабари хододоо 150 процент дүүргэдэг юм.

Худалдаа—наймаанай нүүдэл ларегууд

Байкало-Кударын аймпотребсоюз (түрүүлэгшэнь нүхэр Балгуев) хабарай таридгын үедэ худалдаа-наймаанай хүдэлмэри һайнаар эмхидхэхэ хэрэгтэ анхаралтайгаар хандана.

Энэ аймпотребсоюз һүүлэй мэдээгэй ёһоор 13 нүүдэл ларегуудые эмхидхэжэ, колхозой полевой стануудаар эльгээһэн байна. Нэрлэбэл, Оймурска сельпо—3 ларек, Шергинскэ сельпо—5 ларек, Красноярскэ сельпо—3 ларек, Кударынскэ сельпо—2 ларек эмхидхэһэн байха юм.

Хабарай таридгын үедэ хэрэглэгдэхэ үргэн хэрэгсэлэй бараае тус сельпонууд хүсэд зөөжэ асараад ларегуудта хубаажа үгэһэн байна.

Мүнөө эдэ ларегууд үргэнөөр худалдаа наймаанайнгаа хүдэлмэри ябуулжа захалаа.

Илангаяа һайнаар Красноярскэ сельпо (түрүүлэгшэнь нүхэр Кобылкин) энэ хүдэлмэриие ябуулжа байна.

Шатарай 3-дахи чемпионат

Улан-Удын пионернүүдэй байшанда апрелиин 25-һаа эхилжэ городой һурагшануудай шатарай 3-дахи чемпионат үнгэргэгдэжэ байна. Иимэ чемпионат һүүлшынхиеэ үшөө 1940 ондо үнгэргэгдэһэн байха юм. Тэрэ гэһээр 6 жэл үнгэрөө.

Тиимэ дээрэһээ ВЛКСМ-эй городской райкомой үүсхэлээр үнгэргэгдэжэ байгаа энэ һонирхолтой ба тон шухала хэмжээ ябуулга болбол саашадаа эдир шатаршадай хүгжэн ургаха хэрэгтэ ехэхэн туһаламжа болохонь лабтай.

Чемпионатта хабаадалсажа илан гараһан шатаршанда Улан-Удын һурагшанарай дунда чемпион гэһэн нэрэ зэргэ олгогдохо ба сантэй шагнал үгтэхэ юм.

Мүнөө энэ чемпионатта городой һургуулинуудай 16 һурагшанар хабаадалсана. Тэдэнэй тоодо гурбаниинь 3-дахи, хоёриинь 4-дэхи категориин шатаршад байна.

Мүрысөөнэй захалһан үдэрһөө хойшо 6-дахи һургуулиин 2-дохи классай һурагша нүхэр Мельников үргэлжэ һайнаар наадажа 4 илалтатай болоод нэгэшье шүүгдээгүй байһаар.

Мүн тэрэшэлэн 6-дахи һургуулиин нүхэр Бесталов муу бэшээр наадана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Гашейн МТС-тэ дайшалхы хуудаһа гаргажа байнад. (Зүүн гарһаа): Людмила Аносова, Александра Губарева гэгшэд.

О. Зенкинин фото.

ТАРИЛГЫЕ ХАҺА СООНЬ, ЭРХИМ ШАНАРТАЙГААР ҮНГЭРГЭЕ!

Илагшадта үгтэхэ шан

Үльдиргын сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхоз (Яруунын аймаг) тарилгада бэлэдхэлые хаһа соонь дүүргээд, полидоо эмхитэйгээр гараһан байна. Тарянажалай бригада, звено бүхэн тусхай уялгануудые абажа, өөһэд хоорондоо мүрысэнхэй. Колхозой правлени болон партийна организаци колхоз соо дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ илагшадта үгэхын түлөө дамжуулгын Улаан туг ба тусхай шан байгуулаа.

Тарилгада ябаһан колхозникуудай дунда социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүд тасалдалгүйгөөр гаргагдажа, түрүүшүүлдэ энэ шан үгтэдэг байна. Колхозникуудай культурна эрилтэнүүдые хангахын зорилгоор, поле бүхэнэй станай дэргэдэ Улаан булан эмхидхэгдэһэн байха юм. Тэндэнь шатар дам болон ном дэбтэрнүүд бэлэдхэгдэнхэй. Улаан булангые даагша нүхэр Базаров колхозникуудай дунда культурно-болбосон хүдэлмэри һайнаар ябуулхын түлөө үдэр бүриин оролдолго гаргадаг юм. Полевой станиинь радиотой болоһон байна. Тиимэдэ колхозникууд радио шагнажа, һүүлэй һонинтой саг соонь танилсадаг юм.

Тарянажалай бригадын бригадир нүхэр Цыренов тарилгые түргэн ба һайн шанартайгаар үнгэргэхэ хэрэгтэ колхозникуудые зүбөөр элсүүлнэ. Тэрэшэлэн колхозой шанар сахигша нүхэр Шойсоронов плугшан, борнойшон, сеялкэшэн болон тарилгада ябажа байгаа бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй хэһэн ажалай шанарые саг соонь шалгадаг байна.

Б. СОДБОЕВ.

Утенковой хүтэлбэрилдэг бригадын трактористнууд

Максим Утенковой хүтэлбэрилдэг тракторна бригада үнгэрэгшэ жэлэй хүдөө ажалай хүдэлмэринүүдэй, мүн 1945—46 онуудай намар-үбэлэй заһабарилгын үедэ, Бичурын МТС соо ходо түрүүлжэ ябаһаниинь мэдээжэ байна. Мүнөө хабарай тарилгын үедэ дээрэхи бригадын трактористнууд түрүү ажалаараа баһал шалгаржа ябана. Энэ бригадын хүдэлмэрилжэ байһан «Красное знамя труда» артелиин эрэгтэй эмэгтэй колхозникууд түрүү ажалаарынь омгорхожо трактористнуудтай бүхы эрилтэнүүдые харюулхын түлөө оролдодог юм.

Бригадын түрүү трактористнууд Наталья Павлова, Вера Перелыгина хоёр өөһэд хоорондоо мүрысэнхэй байна. Тиин үндэр бүтээсэ, эрхим шанар туйлахын түлөө шанга тэмсэл хэһэнэй ашаар, эдэ хоёр басагад халаан соо тус бүридөө 8,9 гектар хүртэр элдүүрилнэд.

Тэрэшэлэн Максим Утенковой бригадын ондоошье трактористнууд һайнаар хүдэлмэрилжэ байха юм. Трактористнууд Семен Утенков, Кузьма Исаев, Евсей Перелыгин гэгшэд трактор машинануудаа һаадгүйгөөр ябуулжа, үдэрэйнгөө даалгабаринуудые үлүүлэн дүүргэнэ. Бригадые хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Утенков трактор бүхэнэй хойноһоо техническэ харууһа хэхэ гурим сахиха шухала эрилтэнүүдые дүүргэхэ хэрэгтэ онсо анхарал табидаг юм. Бичурын МТС-эй тракторна бригадануудай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ илажа ябаһан Максим Утенковой бригадынхидай удаахи һуурине Михаил Сафоновой бригада эзэлэнхэй. Энэ бригадын трактористнууд А. Сафонова, А. Перелыгина гэгшэд трактор машинануудай хойноһоо техническэ харууһа һайнаар хэһэнэй ашаар, 7 гектарай орондо үдэр соо 8 га хүртэр элдүүрилнэ.

Эдэ түрүү бригадануудай үнэн сэхэ ажалай дүршэл Бичурын МТС-эй бүхы трактористнуудта үльгэр жэшээ боложо үгэхэ байна.

Б. ЦЫРЕНОВА.

Уялгануудаа үнэн хэрэгүүдээр дүүргэхын түлөө

Ороохото культурануудай эртын тарилые арбан хоног соо эрхим шанартайгаар дүүргэжэ, гектар бүриһөө дундаа зэргээр 8 центнер ургаса хурааха уялга абаад, Сэлэнгын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой (Доодо-Бүхэн) члернүүд полидоо эмхитэйгээр гаража, халуун хүдэлмэреэ эхилээ һэн. Тэрэнһээ хойшо таряан-ажалай бригада, звено бүхэнэй члернүүд уялгануудаа үнэн хэрэгүүлээр дүүргэхын түлөө шуурхай тэмсэл хэжэ байха юм.

Колхозой правлени болон партийна организаци таряан-ажалай бригада болон звенонуудые даагшад болгон эрхим колхозникууд—фронтовигуудые шэлэн оложо табиһан байна. Тиин, тэдэ эрхим өөһэд хоорондоо бултадаа мүрысөөд, бэе бэеэ илахын түлөө үдэр һүнигүй тэмсэнэ.

Колхоз соо дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ комсомольско-залуушуулай бригадын члернүүд түрүү һууринуудай нэгые эзэлжэ ябана. Тэрэ звеное даагша нүхэр Жамсаранэв звеногой член бүхэниие тус тустань хүдэлмэрилүүлжэ, ажалаа зүбөөр эмхидхэдэг байна. Тэрэнэй ашаар, звеногой члернүүд үдэрэйнгөө нормонуудые эрхим шанартайгаар үлүүлэн дүүргэдэг юм. Тэдэнэй дундаһаа нүхэд Жамсаранцэва, Дамиидоржа Дармаев гэгшэд тусгаар шалгардаг байна.

Энэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан Сэлэнгын МТС-эй трактористнууд ажалай үндэр бүтээсэ, эрхим шанар туйлахын талаар колхозой түрүүшүүлһээ бишыхашье гээгдэдэггүй юм. Нүхэр Шагдуровай хүтэлбэрилдэг бригада үдэрэйнгөө графигые ходо үлүүлэн дүүргэнэ. 8-дахи жэлээ трактор жолоодожо ябаһан залуу басаган Цыретор Норбоева гэгшэ үлэмжэ һайн жэшээ харуулна. Мүн трактористнууд Доржи Дашицыренов, Чойжинима Аюшиев гэгшэд үдэрэйнгөө даалгабаринуудые 105-һаа 110 процент хүргэн дүүргэдэг байна. Майн урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлжэ МТС-эй дирекци болон партийна организациин дамжуулгын Улаан туг абаад байхадаа, энэ бригадын члернүүд тракторнуудай хойноһоо техническэ харууһа хэхэ гуримые наринаар сахижа нэгэшье һаадгүйгөөр хүдэлмэрилэн, сталинска табанжэлэй түрүүшын хабарай тарилгые амжалтатайгаар дүүргэлсэжэ, үндэр ургаса хурааха ябадал хангахабди гэжэ мэдүүлээ һэн.

Сталинска табанжэлэй түрүүшын жэлдэ үндэр ургаса хураахаын түлөө хормойгоо шуужа оролсоһон колхозникууд болон тракториснуудые культурна хэрэгсэлнүүдээр хангахын түлөө поли дээрэ улаан булан эмхидхэжэ, тэндэ шатар, дам, домино түхеэрһэн, полевой стан, тракторна вагонигуудые арюун сэбэрээр заһабарилһан байха юм. Агитаторнууд полевой хүдэлмэридэ ябагшадай дунда газетэ, журналнуудые уншажа үгэдэг байна. Социалистическэ мүрысөөнэй дүн ходо гаргадажа, тусхай доска дээрэ бэшэгдэдэг юм. Колхозникууд удэшэ үдэшэ үдөөгүй радио шагнадаг байна.

Л. РИНЧИНО.

Трактористнуудай үндэр бүтээсэ

ХОРИ. (Манай корреспондентһээ). Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан Хориин машинно-тракторна станциин түрүү трактористнууд тарилгада ороһонһоо хойшо ажалай үндэр бүтээсэнүүдые туйлажа ябана. Бригадые хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Аюшиев тракторнуудай хойноһоо техническэ харууһа хэхэ гуримые наринаар сахиха ябадал хангаба. Бригадын түрүү тракторист нүхэр Жанаев халаан соогоо 6,9 гектар элдүүрилхэ нормотой байһан аад, һаядаа 15,7 гектар хүртэр элдүүрилдэг болобо. Мүн нүхэр Жапов трактораа һаадгүйгөөр хүдэлмэрилүүлэн, халаанайнгаа даалгабарииие үлүүлэн дүүргэдэг байна.

Энэ бригадын бүхы трактористнууд хабарай полевой хүдэлмэриин түсэбые эрхим шанартайгаар үлүүлэн дүүргэжэ МТС соохи мүрысөөндэ түрүүлхэ уялгаяа иимээр бэелүүлжэ байха юм.

Ц. ГАРМАЕВ.

Залуушуулай эдибхитэ ажал

Ториин аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой (Доодо-Бургалтай) поли дээрэ комсомольско-залуушуулай звено хүдэлмэрилнэ. Энэ звеное Б. Цыремпилова гэгшэ хүтэлбэрилдэг юм. Тарилгада ороһонһоо хойшо энэ звеногой залуу плугшадай эдибхитэй ажал элирэн шалгаржа байна.

Залуушуул Банзаракцаев, Гырылов, Раднаева гэгшэд газар хахалха нормонуудаа ходо үлүүлэн дүүргэжэ байха юм. Звеное даагша нүхэр Цыремпилов залуушуулай ажалые шадамараар хүтэлбэрилхэһээ гадна, тэд нарай дунда агитационно-ойлгуулгамжын хүдэлмэри һайнаар ябуулдаг байна. Мүн колхозой комсомольско организациин секретарь нүхэр Банзаракцаев залуушуулай звеногой хүдэлмэрииие зорижо үзэлэн, тэдэнэрэй ажалда али болохо туһа хүргэдэг байха юм.

Ч. Д. БАНЗАРАКЦАЕВ.

Эдэ плугшад эрхимлэнхэй

Сэлэнгын аймагай бүхы колхозууд полидоо гаража, тарилгын урда тээхи элдүүрилгэдэ эмхитэйгээр ороһон байгаа. Мүнөө хэдэн олон колхозууд ороохото культурануудай эртын тарилга хэжэ байха юм. Тарилга хэхэ газараа эрхим шанартайгаар бэлэдхэхын түлөө, элдүүрилгые һайнаар үнгэргэхын түлөө колхозууд тусгаар анхарнад.

Тарилгын хүдэлмэридэ ороһонһоо хойшо түрүү колхозникууд үйлэдбэриингөө бүтээсые үдэр ерэхэ бүри дээшэлүүлнэ. «III Интернационал» колхозой плугшадай дунда социалистическэ мүрысөөн бодотоор эмхидхэгдэнхэй. Тарянажалай хоёрдохи бригадын газар хахалагшадай олонхинь үдэрэйнгөө нормонуудые һайн шанартайгаар үлүүлэн дүүргэнэ. Нүхэд Гармажапова, Галсанов, Николаева, Шамбеев гэгшэд энээндэ үльгэр жэшээ боложо үгэмөөр.

Мүн ондоошье колхозуудай плугшад, борнойшод болон сеялкэшэд социалистическэ мүрысөөндэ илахын түлөө эршэтэй тэмсэл хэжэ байна.

Г. ДАНДАРОВ,
АЗО-е даагша.

Түл абалгые эмхитэйгээр үнгэргэнэ

Малажалые хүгжүүлхэ гүрэнэй түсэб дүүргэхэ, малай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ ябадал имагтал шэнэ түлнүүдые эмхитэйгээр абажа гарзагүйгөөр тэнжээһэнһээ болохо байна. Тэрэниие һайса ойлгоһон Закаменай аймагай «Улаан Таряашан» колхозой хонинойтоварна фермын (даагшань нүхэр Цыденова) хүдэлмэрилэгшэд «Республикын түрүү малшан» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ нэгэн хүн шэнгеэр оролсоод, үбэлжэлгэ, түл абалгые амгалан тайбанаар үнгэргэжэ байха юм.

Фермын түрүү хонишод шэнэ түлнүүдые олоор абаад, нэгэшье толгой хорлолтогүйгөөр өөдэнь болгожо байна. Жэшээлхэдэ Д. Цыденова гэгшэ 9- хониһоо 102 хурьга абаад, бүгэдыень элүүр энхээр тэнжээжэ байнхай. Тэрэшэлэн хонишон Д. Эрдыниева 100 хониһоо 113 хурьга абаад, бараниинь бүтэн бүтэнөөр харууһалжа байха юм.

Дээрэхи фермын хонишон бүхэн зоотехническэ заабарииие зүбөөр сахижа, хони хурьгадаа арюун сэбэр байрада байлгадаг, хэм соонь уһалдаг, эдеэлүүлдэг байна.

О. АЮШИЕВ.

Улаан тугаа бүхөөр барина

Үльдиргын сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Галсанов) адуу малые олошоруулан үсхэбэрилхэ талаар Яруунын аймаг соо түрүү зэргэдэ ябана. Энэ колхоз 1945 ондо адуу мал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые дүүргэжэ, һайн жэшээ харуулаад ВКП(б)-гэй айком, аймагай гүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг абаһан юм. Тиин, малажалайнь бүхы хүдэлмэрилэгшэд бүри эршэтэйгээр ажаллажа Улаан тугаа бүхөөр барина.

Энэ жэлэй үбэлжэлгэ, түл абалгые эмхитэйгээр үнгэргэжэ байнхай. Түрүү колхозник нүхэр Базаровай хүтэлбэрилдэг гүүртын мал үбэлэй хүйтэниие бүри һайнаар дабажа гараа.

Б. Ж. СОДБОЕВ.

Үтэлһэн моришоной үнэнтэ эдибхи

Байкало-Кударын аймагай, „Советский байкальцев" гэжэ колхозой моришон Никита Карлампович Васильев гэгшэ 76 наһатай болобо. Гэбэшье, колхозой моришон байха зуураа, адуу моридойнгоо тоо толгойе олошоруулхын хойноһоо эсэшэ-сусашагүйгөөр ажаллажа байна. Энэ үбгэнэй харууһалжа байһан моридой бултадаа тоир тарганууд, бүхы гүүнүүдынь мориин бүридэ таарулагдаһан, түрэхэ гүүдынь сэбэр, дулаан байратай, шэмэтэ һайн тэжээлээр хангагдаһан байха юм.

1945 ондо нэгэшье толгой мори үхүүлэнгүй онсо һайнаар ажаллаһанай түлөө энэ үбгэн аймагай выставкоһоор шагнагдаа һэн.

Ж. Д. ГОМБОИН

Һү һааха түсэбөө үлүүлэн дүүргэнэ

БМАССР-ые ашаг шэмээр ехэ ба хүгжэнги малажалтай республика болгохо тэһэн зорилгые бэелүүлхын түлөө Зэдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ артелиин члернүүд адуу малаа һайнаар харууһалхын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ согтотойгоор оролсоһон байха юм. Һүнэй-товарна фермын һаа ишад малаа һайнаар харууһалһанай ашаар, һү һааха түсэбүүдээ үлүүлэн дүүргэдэг болобо. Эдэнэр апрелиин 1-һээ 15 хүртэр 619 литр һү һаахын орондо 1095 литр һаагаа.

Түрүү һаалишан Лайжит Бодиева апрелиин 1-һээ 15 хүртэр һү һааха түсэбөө 200 процент дүүргэжэ, фермын бүхы һаалишадта үльгэр жэшээ харуулаба. Мүн ондоошье түрүү һаалишад түсэбүүдээ эдэ үдэрнүүдтэ үлүүлэн дүүргэжэ байха юм.

Д. ЦЫРЕМПИЛОВ.

Үбһэнэй үндэр ургасын түлөө

Үбһэнэй ургасые дээшэлүүлжэ, малажалдаа тэжээлэй хатаа бэхи база байгуулха шухала хэрэгые һайнаар ойлгоһон Заиграйн аймагай Дээдэ-Илькын сомоной Молотовой нэрэмжэтэ артелиин члернүүд һаяхан воскресник хэжэ, нэгэ үдэрэй турша соо 346 гектар сабшалангай модо шулуу арилгаһан, 90 гектарай шугы бургааһа сэбэрлэһэн, 180 гектарай хагда галдаһан байна.

Энэ воскресниге колхозой партийна, комсомольско организацинууд хүтэлбэрилөө. Воскресникта хабаадагшадай дунда социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрһэн байха юм. Эдибхитэй колхозникууд Дулма Жамбалова, 70 наһатай Цыжит Цыбенова ба бусад илангаяа һайнаар хүдэлмэрилбэ.

С. ЦЫДЕНЖАПОВ

Хилын саана

Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй Советэй ээлжээтэ за[…]

ПАРИЖ, майн 1. (ТАСС). Мүнөөдэр 11 час 45 минутада Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй заседани боложо, тэрэнь 13 час 20 минутада дүүрэбэ. һүүлдэ ямаршье коммюнике […] даагүй.

Аюулгүйн Советтэхи Англи ба США-гэй позициие тегеранай газетэнүүд шүүмжэлнэ

ТЕГЕРАН, апрелиин 27 (ТАСС) "Зафар" ба „Иране ма" гэжэ газетэнүүд „иранска асуудал" талаар. Аюулгүйн Советтэ Англи ба США-гэй түүлөөлэгшэдэй эзэлһэн позициие эридээр шүүмжэлбэ, тиихэдээ тэдэн рые Иранай дотоодын хэрэгүүдтэ оролсобо гэжэ гэмнэбэ.

"Зафар" гэжэ газетэ иигэжэ бэшэнэ: „Англиин ба США-гэй түлөөлэгшэд өөрыгөө Иранай интересые […] болгоно, теэд тиигэжэ ба[…] канска правительство болбол […] нефтиин тухай бидэндэ ашаг[…] тогтоолые буруушаана. Иран[…] американска солдадууд мүнөө […] юундэ тэндэһээн гараагүйб, юундэ мүнөө хүртэр үйлсэнүүд[…] даһаар байнаб?

Народово Крайовой Радын сессиин түгэсхэлэй засе[дани] дээрэ Берут үгэ хэлэбэ

ВАРШАВА, апрелиин 29. (ТАСС). Варшавска радиогой дамжуулханаа Народово Крайовой Радын 10-дахи сессиие хааха зуураа президент Берут иигэжэ хэлэбэ.

Народово Крайовой Радын 10 дахи сесси болбол өөрынгөө сронииие һэргээн бодхоохо ябадалда польско арадай гаргаһан хүсэлэл оролдолгын дүнгые арсаба. Гүрэнэй финансые һэргээн бодхоохо ба кооперативна хүдөө өөниие үргэдхэхэ тушаа хэдэн шухала асуудалнуудые шиидхэбэрилхэ ябадалые бидэ есс дээрэ туйлаа ди. Сессиин хамагай ехэ амжалта болбол арадай референдум тухай хуулииие баталан абалга болоно. Польшын түүхэтэ түрүүшынхеэ манай гүрэнэй гол асуудалнуудаар өөрынгөө һанал бодолые хэлэхэ эрхэ арад зондо олгогдобо.

Польшын бүхы гражданинууд 2 һара болоод байхада гарган асуудалда харюу үгэхэ ба Народово Крайовой Радын б[…] национальна нэгэдэлэй правительствын зам-хатаа арад зоной хүсэл зоригто ямар зэргээр тааранаб гэжэ зааха болоно. Референдумэй дүнгүүдэй ёһоор Народово Крайовой Рада болбол саашан хи замаа хараалха болоно. Арадай голосовани болбол һунгуулиин шу[…]ниинь болохо юм. Польско рес[…] ажалшад болбол арадай голо[…] удхашанарые ойлгожо, тэрээн[…] рээ хабаадалсаха байна.

Президент болбол шухала […] бэрилүүдые нэгэн дуугаар […] байшаагаад, иигэжэ нэмэб[…] Народово Крайовой Радын […] соо шүдөө хабиржа үгэ хэлэһэ[…]лые түрүүшынхиеэ дуул[…] бидэндэ гомодолтой. Энэ үгэ […] юрын парламентска тулаце[…] хэлэжэ болохогүй, ушарынь […] манай гүрэнэй үнтэһэн бол[…] мэргэшэд ба тарашад ашадые дор[…] ахатал болоно. Үгэ хэлэлгэ[…] дэлмэршэд ба таряашад бо[…] ниие хүтэлбэрилхэ шаабарит[…] байгаа. Энэ хэдэа үндэһөөрөө[…] үгэ, тиин гүрдэлгэ гэжэ тэм[…] ёһотой. Энэ инцидент болбо[…] урэалтэ хүдэлмэридэ ну[…] байна. Народово Крайовой Ра[…] хүсөөрөө польско республи[…]гаһа бэ хүгжэлтын түлөө хү[…]хэ байна.

Грекческэ монархистнуудай провокаци

АФИНЫ, апрелиин 30. (ТАСС). Апрелиин 29-дэ Перистери гэжэ Афинын захаа газарта монархистнуудай зэбсэгтэ зэрмэшэд хадаа майн нэгэнэй митингдэ орохые уряа һая хуудаһануудые няажа ябаһан хүдэлмэришэдтэ добтолбо. Монархистнууд нэгэ хүдэлмэришэниие алаһан ба 5-ые шарх туулһан байна. Шүүгүү болон модоор зэбсэглэгдэһэн арад зон дээрмэшэдые намнаһан байна. Тэрэнэй һүүлээр монархистнууд болбол улаан хэрээһэнэй машинные зогсоожо, тэрэн соо ябаһан өөһэдынгөө хүндөөршар хатууһан Афинын ажаһуугша Папаеоргиу гэгшые автомадай очерёдёор алаһан байна. Тэрэшэлэн Папагеоргиуе хүргэжэ ябаһан басаган хүндөөр шархатаһан байха юм.

Тиимһэнэй һүүлээр Перистеридэ полицейнүүд ерэжэ „эмхи журам[…] гээ", таалбайлхада, бүхы […] бүһэлээн ба дайрадаһан бүг[…] һон байгаа.

Һүүлэй 24 часай турша со[…]цинуудта монархистнуудай […] 17 политическэ алалгануудта тэнүүд мэдээсэнэ. Журнал[…] хөөрэлдэһэн дотоодын хэрэгүү[…] стр болбол демокрадуудта […] урадхан һануулба.

Полици ба жандармериин […]ска террорто удардахы […] үүргые гүйсэдхэжэ байһан […] алуурщадые яажа мүрдэһ[…] хэлэ эшэ хэрэггүй, тиихэдэ […] болбол алууршадые арша[…]роор мүрдэгдэгшэдые хэһээ[…]

Италидахи байдал тухай „Унита" гэжэ газетэ бэ[…]

РИМ, апрелиин 30. (ТАСС). „Унита" гэжэ газетын мэдээсэһэнэй ёһоор хэрбээ учредительнэ суглаа зарлаха ябадалые таһалха гэһэн реакцинуудай бүхы туршалгануудай ушаа хаданъ оропой республиканска олонхиһоо айһан монархистнууд болбол шэнэ һунгуулиин маневрые бэлэдхэжэ байна гэбэл: тэрэнь хэдэ бага наһатай уг залгамжалагша Неаполитанска принцын туһада, III Виктор Эмануил ба тэрэнэй хүбүүн Умберто гэгшэдэй тушаалһаань эсэслэн арсаха ябадал болоно. Монархистнуудай һанаалай ёһоор, референдумэй абтаһан энэ […] хам болбол […] хам аалгын һүүлшын турша[…] шарынь хадаа фашизмтай […] аһанаараа ехээн эли боло[…] король ба тэрэнэй хүбүүнэй […] һада яһуулагдаһан шууд […] нэбтэрүүгын уналда ороход[…] болобо. Уг залгамжалагшын […] эсэгэдээ ошоһон тухай гадаа[…] лүүдтэ дэлгэрһэн тэрэ ябад[…] энэ маневрнуудтай холбоотой[…]магад болоно.

Исландиин премьер-министр үгэ хэлэбэ

НЬЮ—ЙОРК, апрелиин 30. (ТАСС). Ассошиэйтед пресс агентствын корреспондентын Рейкьявикаһаа мэдээсэһэнэй ёһоор, Исландиин премьер-министр Торс гэгшэ радиогоор политическэ үгэ хэлэхэдээ, Исланди болбол Холбоото Штадуудта сэрэгэй базые үгэхэгүй гэжэ мэдүүлбэ. Республика байгуулха Исландиин эрхые Холбоото Штадуудай тоолоһон ябадалда Исланди баясана, теэд Исланди болбол ямар нэгэн нацада базые үгэжэ шадахагүй гэжэ Торс хэлэбэ. Тиимэнүүд асуудалнуудые шиидхэбэрилхэ ябадал гансахан лэ Исландска интересүүдһээ дулдыдана.

Исландиин бусад политическ[…]нуудай лидернүүд тэрэ лэ […] үгэ хэлэхэдээ, тэдэнэр хад[…] бодолые зүбшөөрнэбди гэжэ […]

Торсын мэдүүлгэ болбол хи[…] үргэн системэтэ базануудые […] гэһэн американска түсэбүү[…] сохилто болоно гэжэ Ассоши[…] агентствын Вашингтонско кор[…] бэшэнэ. Гэбэшье, энэ болбол […] позициие һэлгэгүй ба Исла[…]гуули үнгэргэһэнэй хойно 2 […] байхада США-гэй правитель[…]гөө гүйлтые һэргээжэ боло[…]

Индонезидэхи байдал

ГААГА, апрелиин 29. (ТАСС). Апрелиин 27-до Байтензортаһаа зүүн-холо голландецууд индонезийцүүдтэ добтолбо гэжэ АНП агентство дамжуулба. Байлдаанай үе соо 19 индонезийцүүд алагдаһан ба 150 хүн шархатаһан байна. Тэрэшэлэн голландецууд Батавиһаа зүүн урда тээ операци хэжэ, бүлэг индонезийцүүдые тараажа намнаһан ба на. Лэмбангедэ англо-голландска сэрэгүүд артиллериин дэмжэлгэтэйгээр индонезийцүүдэй атакые сохиһон байна. Тэрэшэлэн Семаранта ба Сурабаин районуудта тулалдаанууд үргэлжэлжэ, тэндэ англо-голландска сэрэгүүд индонезийцүүдтэ эсэргүүсэн артиллери[…] хүсые хэрэглэһэн байна.

НЬЮ-ЙОРК, апрелиин [...] Нью-Йоркско радиогой мэ[…] ёһоор, Батавида голландск[…] ба индонезийска национа[…] хоорондо байлдаан үр[…] Голландска сэрэгүүд гүр[…] турша соо национальна хү[…] тухай хүниие алаба. Гол[…] хохирол ехэ бэшэ.

Харюусалгата редактор
Ц. Д. ДАМ[…]

АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 35 (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ Унэн) ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23, АТС—1-80; зам. редактора—7-89; ответ секретаря—3-23; отделов: партийной жизни и промышленности —7-89. сельского хозяйства—6-03; писем и переводов—6.03 (2 зв.). объявлений 2-64 (2 зв.).

Н—00602. Типография Государственного газетного издательства при Совете Министров БМАССР.